

Lararhögskolan i Stockholm

Institutionen för undervisningsprocesser, kommunikation och lärande

Examensarbete

MKL 41-60p

Svenska skolors hemsidor

- en utforskande studie om skolorna och
personerna bakom skolornas hemsidor

Peter Freund

Handledare:

Anqi Lindblom-Ahlm

vårterminen 2005

Avdelning, institution Lärarhögskolan i Stockholm Institutionen för undervisningsprocesser, kommunikation och lärande		Datum 2005-06-02
Språk Svenska	Rapport typ Examensarbete 41-60p	
Titel Svenska skolors hemsidor - en utforskande studie om skolorna och personerna bakom skolornas hemsidor		
Författare Peter Freund		
Sammanfattning <p>Detta examensarbete undersöker svenska skolors hemsidor utifrån de personer som underhåller dessa och utifrån hemsidorna själva. Examensarbete försöker förstå vilka som står bakom hemsidorna, inte bara i form av enskilda individer, utan även de personer som indirekt representerar hemsidorna utifrån möjligheter till kommunikation som hemsidorna erbjuder.</p> <p>De kommunikationssätt som används idag av skolornas hemsidor är till stor del sådana som inte fanns tillgängliga före Internet. Genom att analysera det hemsidorna erbjuder kan man dra slutsatser om vilka som kan påverka hemsidornas innehåll både direkt och indirekt. En undersökning av hur den tekniska framställningen och underhållet av hemsidorna sker innebär att man kan få veta hur många som bidrar till att skolans hemsidor används. Slutligen försöker undersökningen utifrån en analys av skolornas webbplatsers omfattning, innehåll och besökare avgöra vilken roll som hemsidorna spelar för dagens skolor.</p> <p>Undersökningen genomfördes med en enkät via e-post, vilken besvarades av fler än 10% av svenska högstadieskolors webbansvariga. Resultatet från undersökningen blev att de flesta hemsidor underhålls av en lärare som sköter hemsidan någon gång per vecka som en del av sitt ordinarie arbete som lärare. Många webbansvariga är självlärda. De saknar ofta tid och stöd från annan personal och för att underhålla och förbättra hemsidan som de skulle önska. Hemsidorna redigeras vanligen med speciella webbeditorer som FrontPage eller Dreamweaver och ligger vanligen på kommunens servrar. Skolornas hemsidor innehåller främst grundläggande uppgifter om skolan, men det finns redan ett fåtal hemsidor som utnyttjar nya media som t.ex. webbkameror. Det finns en stor variation när det gäller design och innehåll.</p> <p>Hos Skolverket finns ingen kunskap om skolornas egna hemsidor. Inte heller existerar förslag gällande innehåll, utseende eller utbildning för skolors hemsidor från centralt håll.</p>		
Nyckelord: skolor, hemsidor, webbplats, webbansvarig, besökstatistik, webbinnehåll		

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Syfte.....	2
3. Genomförande / Metod.....	2
3.1 Definitionen av hemsida	3
3.2 Datorer i den svenska skolan	3
3.3 Skolornas hemsidor.....	4
3.4 Ansvar för hemsidan	5
3.5 Styrkan inom organisationen	6
3.6 Tidigare undersökningar av skolor hemsidor	7
3.7 Avgränsningar.....	8
3.8 Tillvägagångssätt	9
3.9 Undersökningens genomförande	11
4. Tillämpning - empirisk del.....	16
4.1 Bakgrund om vissa hemsidor som undersökts.....	16
4.2 Bemötande av e-postmeddelandet och enkäten	18
4.3 Sammanställning av mottagna svar	19
5. Redovisning av resultat	20
5.1 Enkäten jämfört med övriga skolor	20
5.2 De webbansvariga.....	21
5.3 Den webbansvariges utbildning.....	22
5.4 Hemsidans startår.....	23
5.5 Besökstatistik	23
5.6 Hemsidans placering på Internet.....	24
5.7 Webbplatsens omfattning	25
5.8 Hemsidans underhåll.....	25
5.9 Hemsidornas innehåll och betydelse.....	27
5.10 Hemsidans användning	29
6. Slutsatser.....	31
7. Diskussion och konsekvenser	31
8. Källförteckning	33
Bilaga 1: Förteckning över undersökta skolor	34
Bilaga 2: Enkäten.....	35

1. Inledning

För två år sedan gjorde jag en undersökning av Kungsholmens skolors hemsidor (Kungsholmen, PriFre hemsida). I denna undersökning studerade jag främst hur skolor presenterade sig på Internet. Variationen mellan skolorna var ganska stor. Jag kunde konstatera att hemsidorna i de flesta fall var informativa och funktionella. Samtidigt såg de helt olika ut och erbjöd olika funktionalitet. Vissa skolor hade information om olika skeenden på skolan, som matråd, skolråd, etc. Andra hade läxhjälp och förteckningar över konserter. Samtidigt såg hemsidorna helt olika ut. I denna undersökning ska jag försöka besvara varför.

Genom att ta reda på vem som sköter hemsidan och underhåller informationen, så bör man kunna besvara varför informationen ser ut som den gör. Antagandet är att det är någon eller några som tillsammans är både kunniga och motiverade som är de som blivit ansvariga för skolans hemsida.

Som ansvarig för Orientaliska Institutionens hemsida på Stockholms Universitet (www.orient.su.se) har jag mött själva problematiken med hemsidor. Många insåg vikten av hemsidan, men få vågade och kände sig manade att göra ändringar. Oftast var det de ansvariga som skickade e-post och bad IT-personalen att utföra själva ändringarna. Samtidigt fanns ett fåtal kunniga och motiverade personer som utförde förändringar själva och som drev utvecklingen av hemsidan framåt. Men är detta fallet även i dagens skolor?

Slutligen används en hemsida för kommunikation mellan skolan och omvärlden. Man kan använda sig av hemsidan för att kommunicera mellan elever, lärare, föräldrar och utomstående med en rad olika tekniker. Allt från det visuella till interaktion mellan besökare och deltagare är möjligt att använda. Många hemsidor använder sig av möjligheten att kommunicera med besökarna och utnyttja Internets interaktivitet. På följande sätt beskriver en rektor en skolas hemsida:

"Skolans hemsida är till för föräldrar, elever och personal. Den ska vara vårt ansikte utåt, men också ett forum för att sprida information och bli en del av diskussionen kring Skarpängsskolans utveckling." (Rektorns sida, Skarpängsskolan)

2. Syfte

Jag vill analysera innehållet på skolornas hemsidor och förstå varför de ser ut som de gör, genom att undersöka ett antal svenska högstadieskolors hemsidor med frågor till de som praktiskt arbetar med hemsidorna idag.

3. Genomförande / Metod

Med anledning av att jag önskar genomföra en så komplett undersökning som möjligt har jag valt att utnyttja Internet i möjligaste utsträckning för att samla in material och genomföra

undersökningen. Jag inleder med att gå igenom det som jag funnit kring själva problemet och varför det som undersöks behöver undersökas. Därefter använder jag mig av tillgängliga källor och möjligheter från Internet för att välja ut de personer som jag via Internet skickar en enkät.

3.1 Definitionen av hemsida

Enligt Svenska Akademiens ordlista definieras "hemsida" som "*hem/sida s. ingångssida på Internet för presentationen av en organisations eller persons verksamhet*" (SAOL)

Det är alltså endast ingångssidan på Internet för skolan som i detta fall avses. Det är inte frågan om hela skolans webbplats (webbplats - mängd information om ett visst ämne som någon presenterar via World Wide Web, SAOL) även om man utifrån hemsidan ofta kan dra slutsatser om innehållet på hela webbplatsen. Anledningen är att det på hemsidan finns de rubriker som leder besökaren till ytterligare information.

Hemsidan är samtidigt också en webbsida. Det som skiljer hemsidan från övriga webbsidor är att den är själva ingångssidan till webbplatsen. Liksom alla webbsidor på webbplatsen är hemsidan skapad som hypertext. En hypertext är "*en databaserad, icke-sekventiell text där läsaren kan välja sina egna vägar genom texten*" (SAOL).

3.2 Datorer i den svenska skolan

KK-stiftelsen gjorde en undersökning under 2003 om IT i skolan gällande attityder, tillgång och användning. I denna undersökning står att läsa om fördelar och hinder med att använda IT i undervisningen:

... att främsta fördelarna är att den underlättar elevernas informationssökning och ger naturlig

datorvana." (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 64:figur 3.73)

Vanligaste datoranvändningen innebär enligt samma skrift (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 33:figur 3.28, sid. 34:figur 3.29, sid. 35:figur 3.30, sid. 47:figur 3.50, etc.) främst informationssökning och användning av e-post. I samma undersökning tog man reda på användningen av Internet hemma. Även där var den överlägset största användningen att söka efter information och att använda e-post. Från ungefär år 2002 har över 95% av både elever, skolledare och lärare tillgång till Internetanslutna datorer i skolan (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 21, figur 3.9). En skolans webbplats betyder den information om skolan som visas på Internet. Samtidigt är skolans webbplats ett av skolans medel för att kommunicera med omvärlden och internt.

"En viktig aspekt på skolans IT-användning och lärarnas villighet att använda datorer i sin undervisning, är lärarnas egen datorvana. Både svensk och internationell forskning har visat att den enskilde lärarens attityd till

datoranvändning i undervisningen är avgörande för om och i vilken utsträckning tekniken används." (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 167)

Enligt denna studie hade 97% av lärarna en dator hemma och 90% av dessa datorer var Internetanslutna. Detta innebär att jämfört med länderna i samma undersökning hade Sverige den näst högsta datortätheten bland lärare.

"Om man jämför de svenska lärarna med befolkningen i allmänhet så var lärarnas tillgång till Internet betydligt högre än genomsnittet för personer i åldrarna 25 till 54 år, som är det åldersintervall de flesta lärare befinner sig inom." (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 167)

3.3 Skolornas hemsidor

Just nu skaffar massor av svenska skolor system för att med hjälp av Internetteknik öka kommunikationen mellan personal, elever och föräldrar. (Klassrum direkt, 4 1999, sid. 6)

Denna nya kommunikation sker till stor del via skolans hemsida. De nya tekniska möjligheterna har inneburit att en mängd nya slags kommunikationsmöjligheter erbjuds. Dessa möjligheter är direkt relaterade till hur hemsidan ser ut. Text om en så kallad räknare finns med på hemsidan, så förändrar varje besökare hemsidans utseende!

En skolas hemsida är alltså den ingångssida på Internet som presenterar skolan. Samtidigt är denna hemsida utgångspunkten för ytterligare information, då den i sig är en hypertext. Denna ytterligare information nås via länkar och presenteras genom rubriker. Det är hemsidans innehåll och rubriker som talar om vilken information och vilka kommunikationsmöjligheter som skolans hemsida erbjuder.

Genom att studier de olika kommunikationsteknikerna som presenteras via rubrikerna på hemsidorna, så kan man uppnå en förståelse för hur besökarna kan påverka och delta i skapandet och utvecklandet av hemsidan.

Skolan fick under våren -00 hjälp utifrån att göra en officiell hemsida eftersom kommunen tagit ett beslut om att varje skola skulle ha en egen hemsida. Denna hemsida gjordes i ett program som ingen av personalen behärskade. Under hösten -00 väcktes tanken på att ha en levande och elevproducerad hemsida. Samtidigt fick vi ett erbjudande om att delta i ett ITiS sig då naturligt att vi ansökte om att få delta i detta. (Angelstadsskolans hemsida, Ljungby)

Detta utdrag visar att skolans hemsida förändras, utifrån kommunikationsbehov. En hemsida i sig är ett av sätten som skolan använder för att kommunicera via Internet. Samtidigt är Internet ett nytt media som hunnit införas i olika mängd på skolorna.

Datormediets www-kanal förmedlar mänsklig kommunikation, men maskiner tar inga egna initiativ (vilket termen "interaktiva media" onekligen antyder) utan reagerar bara på människors infall. (Rönblom, sid. 67)

3.4 Ansvar för hemsidan

För webbplatsen och därmed för hemsidan (som är en del av webbplatsen) finns vanligen en som är webbansvarig. Enligt Svenska Akademiens Ordlista innebär detta den person som har det övergripande ansvaret för en webbplats.

Det engelska ordet för samma funktion är webmaster. Ofta används det engelska ordet, försvenskat (webbmaster), eftersom den svenska beteckningen är relativt ny. Andra beteckningar som ibland används är Innehållsansvarig (Skolverkets hemsida), Webbredaktionen (Regeringen), Webbmaster (Skatteverket), Infomaster (Skolverket), etc.

Denne webbansvarige spelar vanligen en stor roll för innehållet och utseendet av hemsidan. Det finns ibland fler personer som delar detta ansvar. *"Om man ska nå framgång med att använda datorer i undervisningen beror det på hur lärare och elever utnyttjar mediet och inte på mediet i sig självt"*, skriver Martin Stigmars i en avhandling från 2002 (Lärkraft) Detsamma gäller naturligtvis om skolans hemsida.

Den eller de som kommunicerar gör detta utifrån faktorerna:

- *Professionell bakgrund och erfarenheter*
 - *Personliga attityder, värden och övertygelser*
 - *Styrkan inom organisationen*
 - *Professionella roller och etik*
- (McQuail, sid. 267)

Margareta Rönnberg beskriver som den första svårigheten och problemet med att införa media i skolan *"lärarnas egen mediebiografi som ofta härstammar från tiden före TV"* (Rönblom, sid. 72). Stämmer denna bild med verkligheten?

Genom att ta reda på personens ålder, kön, utbildning och övrig verksamhet, så bör man kunna få en liten bild också av personen bakom hemsidan. Det inte minst viktigt är engagemanget, den personliga attityden. Hur stor betydelse anser han att skolans hemsida har för skolan? Det är en subjektiv attityd, samtidigt som den visar om den webbansvarige uttalar sig om hur hemsidan verkligen betyder något för skolan eller inte.

Det är rimligt att förmoda att datautbildningar inom skolan påverkar den webbansvarige i stor utsträckning. Den mest omfattande skolutbildning som skett i Sverige är ITiS.

Satsningen genomfördes under åren 1999-2002 och innebar i huvudsak ett erbjudande till 70 000 lärare att i arbetslag genomföra en kompetensutveckling där samtliga deltagare disponerar en dator som ett personligt arbetsverktyg. Utöver lärarnas kompetensutveckling har ca 1 200 handledare och ca 3 500 skolledare att ha genomgått kortare eller längre utbildningar. All verksamhet i kommunerna hanterades regionalt av 31 regionala samordnare. (ITiS hemsida, ITiS-satsningen 1999-2002)

Genom att studera de webbansvarigas professionella bakgrund och erfarenheter, så kan man dra slutsatser och utvecklingen av hemsidan mynnar från kompetensutveckling eller från andra orsaker.

Tendensen är att de lärare som har varit med i ITiS i större utsträckning uppger att det finns en tydlig IT-plan på skolan (Fohlstedt, Rask, m.fl., sid. 98)

En tydlig IT-plan borde i dagens samhälle innefatta tydlighet avseende även skolans hemsida. För det verkar som om ITiS inneburit att hemsidor kommit igång på åtminstone vissa skolor. Stämmer det då att de som skapar och underhåller hemsidorna deltagit i ITiS? För att ta reda på om de som underhåller hemsidorna varit med på ITiS har jag med frågan om utbildning. Om de som erhållit utbildning genom ITiS är samma personer som underhåller skolornas hemsidor idag, så kan man dra slutsatsen att Skolverket faktiskt spelat en avgörande roll.

Samtidigt är det viktigt att få reda på om den webbansvarige erhållit andra utbildningar relaterade till underhållet av hemsidan. Detta kan man avgöra av de "titlar" denne innehar. De flesta hemsidor antas skapas och underhållas av skolpersonal.

3.5 Styrkan inom organisationen

Hemsidan är hela skolans hemsida och inte bara en persons. Är det andra som har den tekniska kompetensen att göra förändringar på webbplatsen eller är det bara en person som ändrar? Om webbansvaret är en persons, så behöver det inte betyda att underhållet är begränsat till en person.

"När skolan förlorar sitt undervisnings- och lärandemonopol måste institutionen istället bli till en form av spännande samtalscafé, mediatek, nutida salong eller Internetfritids i ett helt nytt lärandelandskap, som först då möjligen också kan börja lägga grunden till ett "kunskapssamhälle".
(Rönblom, sid. 73)

En naturlig väg för att få denna framtid att realiseras är att hela skolan deltar i förändrandet av hemsidan. Genom att ta reda på hur många som deltar i förändrandet av hemsidan, så kan man få svar på hur långt man överkommit svårigheterna. *"Hela lärarkollegiet bör samarbeta, men kan man verkligen ena lärare i så olika ämnen som fysik och bild kring några grundprinciper för mediekommunikation?"* (sid. 72, Vad är mediekommunikation?)

En skola består av många personer, så det är svårt att exakt bestämma vilka som på något sätt varit med om att utveckla skolans hemsida. Genom att t.ex. kontrollera om webbplatsen har ett innehåll som inbegriper verksamhetsbilder, så kan man utgå ifrån att även föräldrarna deltagit i att bestämma vad som ska vara med på hemsidan.

"Det finns inga särskilda bestämmelser i PuL om från vilken ålder unga personer själva kan samtycka till viss behandling, men Datainspektionen brukar ha 15 år som tumregel. För yngre elever måste vårdnadshavarna ge sitt samtycke innan uppgifter publiceras. När det gäller publicering av bilder

på barn som t.ex. deltar i fria aktiviteter krävs samtycke. Anledningen är att bilder kan ge information som underlättar otillbörlig kartläggning." (Fråga 21, Datainspektionen)

3.6 Tidigare undersökningar av skolor hemsidor

Det har tidigare gjorts undersökningar om skolors hemsidor, men jag har inte kunnat finna särskilt många. De jag funnit har omfattat:

- "Kungsholmens skolors hemsidor", 11 skolor. Kungsholmens skolors hemsidor undersökte jag själv 24 februari 2003, med avseende på innehåll under kursen Kulturmöten och Kulturanalyser på Lärarhögskolan. Resultatet presenterades som en PowerPoint-presentation. Då koncentrerades undersökningen på hemsidornas utseende och tekniska funktionalitet.

- Grundskolor vilka deltagit i Skoldatanätets satsning, utvärderade i C-uppsatsen "Grundskolornas webbsidor – på jakt efter den goda skolan" av Stefan Lagraeus. Även denna uppsats innehåller en studie av skolors webbsidors innehåll utifrån utseende. Problemformuleringen lyder förvisso "Varför har så många skolor hemsidor?", men denna uppsats har som inriktning att analysera olika skolors webbsidor utifrån slutresultatet. Undersökningen omfattar dessutom endast 8 grundskolor.

- Skoldatanätets satsning på utvecklingen av informationsteknik i skolorna omfattades av ett fyrtiotal skolor. I samband med information om Skoldatanätets satsning fann jag en del utvärderingar som hörde samman med projektet Skoldatanätet.

"Skoldatanätet, www.skolverket.se/skolnet, drivs av Skolverket på uppdrag av regeringen och har till uppgift att utveckla användningen av informationsteknik i skolan. Webbplatsens målgrupp är främst lärare och annan personal i skolan..." (Lukács, sid. 22)

Som projekt 1 nämns i denna satsning:

Varje skola skall presentera sig på en WWW-sida. Aktiviteten ger praktisk övning i att skapa dokument i HTML. (Dokumentation av några användningsprojekt, Bilaga 3)

- I tidningen Datorn i Utbildningen skrev Lars Gustafsson en artikel om att skapa en hemsida till skolan (Skapa en hemsida). Han analyserade i samband med detta innehållet hos 7 olika skolors hemsidor utifrån ett fåtal enkla kriterier, på liknande sätt som de andra undersökningarna.

Att granska endast ett sådant fåtal hemsidor skulle innebära att jag inte skulle kunna dra några egentliga slutsatser. Dessutom visade samtliga undersökningar att variationen mellan skolornas hemsidor i både utseende och innehåll var avsevärd. Det jag önskade att förstå var vilka som stod bakom hemsidorna och hur innehållet i landet i stort var representerat, utifrån aspekten att hemsidorna används för kommunikation mellan besökare

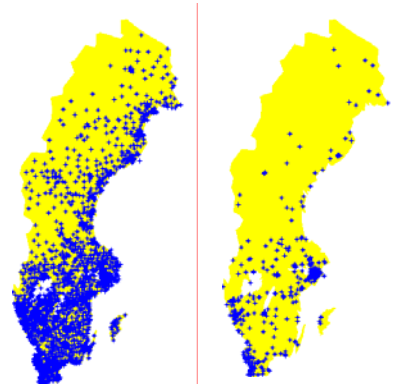
och skolor. Därför beslutade jag att ta reda på grundläggande uppgifter om så många skolors hemsidor som möjligt, för att kunna dra mer allmängiltiga slutsatser.

3.7 Avgränsningar

Jag utgick från Skolverkets databas över samtliga skolor i Sverige (Skoladresser, Skolverket). De flesta hemsidor i Skolverkets förteckning hänvisade inte till skolans hemsida, utan till kommunens hemsida. Via kommunen gick det ofta relativt snabbt att hitta skolorna, men inte alltid. Jag tog då ibland hjälp av Google och liknande sökmöjligheter.

Jag kontaktade även Skolverket och talade med Lisa Tönus som informerade mig att skolornas hemsidor stäms av 3 gånger per år av SCB, Statistiska Centralbyrån. Hur väl dessa adresser till skolornas hemsidor stämmer har de inte kontroll över och när det gäller vad skolan presenterar på sin hemsida, så är det i bästa fall kommunen som hjälper till med den saken. (Samtal 2005-05-17 15.10)

I Sverige finns för närvarande enligt skolverkets databas 5123 grundskolor, varav 576 är friskolor. Från Skoladresser erhöj jag uppgifter om skolans namn, hemsida, adress, postnummer, telefon, län, kommun och om skolan var friskola eller kommunal skola. (Bilderna visar alla Sveriges 5123 grundskolor, samt de 576 friskolorna.)

Därefter sökte jag inom Skolverkets webbplats efter alla skolor som hade registrerade slutbetyg från årskurs 9 för verksamhetsåret 2004. Kunde kanske innehållet på skolans hemsida kopplas till hur många elever i högstadiet som gick på skolan och därmed visa vilka som indirekt stod bakom skolans hemsida? Dessa siffror hittade jag i Skolverkets system SIRIS, alltså en annan plats än den där alla skolhemsidesadresser fanns. (Slutbetyg årskurs 9, SIRIS).

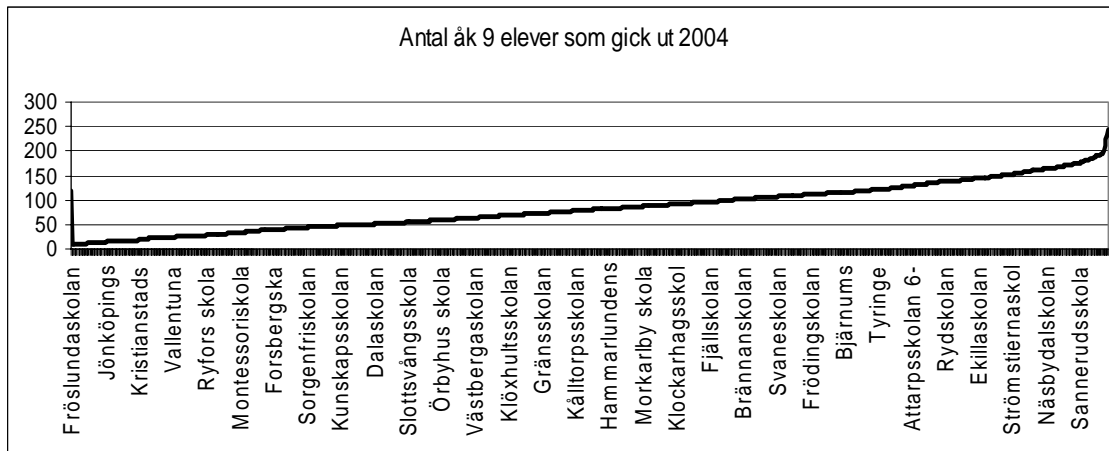
Detta innebar att jag hade en 1523 högstadieskolor. Uppgifterna från SIRIS omfattade skolnamn, kommunal/friskola, antal elever, genomsnittligt meritvärde, andel (%) behöriga i nationella programmet, andel (%) som nått målen i alla ämnen, etc.

Förteckningen över grundskolor samkörde jag sedan i datorn mot högstadieskolorna från SIRIS. Eftersom jag endast hade skolnamnen att utgå ifrån, var det viktigt att skolornas namn var unika.

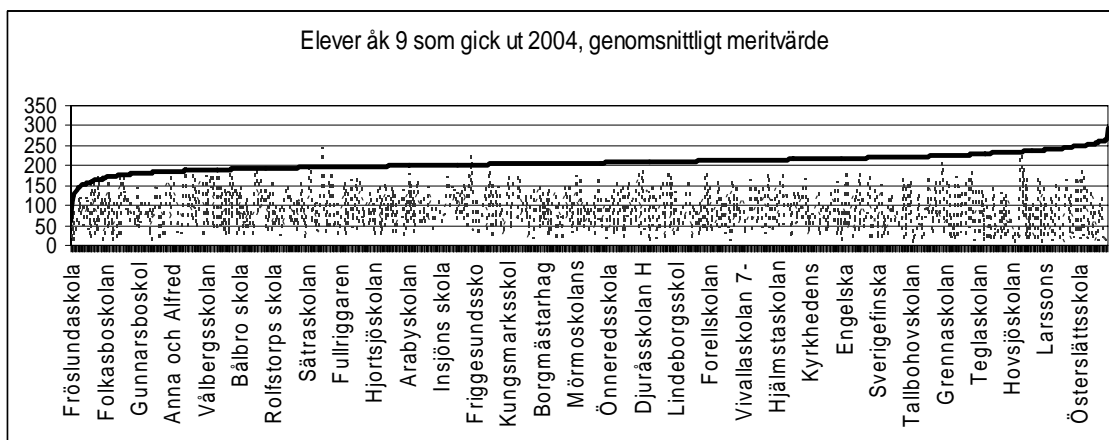
Jag bestämde att alla skolor där uppgifterna inte stämde överens helt togs bort från urvalet. Mitt urval krympte då till endast 1077 grundskolor, där antalet elever varierade från 10 till 245. Av dessa visade sig 143 vara friskolor. När jag började analysera siffrorna, så

noterade jag att "antal elever" var det antal elever som gick ut från högstadiet, vilket kan skilja sig högst betydligt mot antalet elever på skolan som helhet.

Enligt ett diagram över elevantal med betyg från årskurs 9 för de 1077 skolorna är fördelningen jämn, så jag förmodar att den avspeglar ganska väl landet i sin helhet.

Eftersom jag också hade i databasen elevernas betygsgenomsnitt, så sorterade jag i betygsordning och fick då fram elevantal, fast i betygsordning, inklusive genomsnittligt meritvärde:

Det man kan konstatera är att det inte går att säga om skolor med många elever betygsmissigt skiljer sig från skolor med få elever.

3.8 Tillvägagångssätt

Jag började därefter att besöka hemsidorna och söka reda på e-postadresser. I samband med att jag tittade på hemsidorna noterade jag att de skiljde sig högst betydligt i hur enkelt det var att hitta vem som sköter dem. Många av hemsidorna hade "webbmaster" tydligt synligt på startsidan. Men i vissa fall saknades helt kontaktmöjlighet via e-post. För varje hemsida försökte jag att anteckna även hurvida hemsidan fanns som egen domän, fanns under kommunens domän, som en del av kommunens information eller om den saknades. Samtidigt

ändrade jag självklart i min databas hemsidesadressen om den inte stämde med Skolverkets information.

Eftersom antalet skolor var begränsat, så tänkte jag att jag på detta sätt bör analysera tillräckligt många hemsidor för att därefter kunna skapa en enkät till alla webbmasters och få minst 100 svar, alltså 10% av alla skolor. Jag uppskattade att endast 10% av alla webbplatser kommer att besvara enkäten. Samtidigt valde jag att gå igenom så många som möjligt tills jag fick de 10% enkätsvar som jag behövde för att kunna dra slutsatser.

Skolor där jag inte hittade någon e-postadress fick ingen enkät. Jag hade ofta svårt att själv avgöra på om hemsidan underhålls av skolans personal eller av kommunen. Detta innebar att jag ibland valde felaktig e-postadress och skickade inte direkt till den webbansvarige.

Jag förde inte detaljerade uppgifter om hur jag hittade den e-postadress jag valde ut att skicka enkäten till. Detta gör att urvalet troligen blivit skevt vinklat mot de skolor som haft mer föredömliga hemsidor, där den som sköter hemsidan framgår tydligare.

Utifrån de 1077 utvalda skolor besökte jag 400 skolors hemsidor. Detta urval gjordes har ursprungligen utifrån alfabetisk ordning och de första 200 skolorna besöktes. Därefter skedde urvalet mer på måfå, där orsaken främst var att hemsidesadressen från Skolverket ofta var samma och visade att man redan besökt hemsidan (då den ofta hänvisade till kommunen). Jag valde då att hoppa över den hemsidan för att få en bättre spridning. Detta i sig gjorde möjligen att skolor med egna domännamn och skolor hos Skolverket lagrade med korrekta hemsidesadresser blev prioriterade.

Jag skapade en databas på webben som kunde ta emot enkätsvar från ett webbformulär för att underlätta både för de som ska besvara enkäten och för att lättare kunna databehandla uppgifterna efteråt.

Den 15 maj på kvällen skickade jag 10 e-postmeddelanden till de första 10 e-postadresserna jag valt ut. Dagen efter hade jag fått 2 svar. Därefter beslutade jag att min lösning för enkätinsamling fungerade och skickade under kvällen den 16 maj ytterligare 100 e-postmeddelanden. Under de närmaste dagarna skickades över 400 e-postmeddelanden till e-postadresser jag funnit på skolornas hemsidor.

Av de ivägskickade e-postmeddelandena nådde ungefär 40 inte fram på grund av felaktig e-postadress. Detta innebär att högst 360 enkäter togs emot på skolorna. Det är omöjligt att säga hur många av enkäterna som "försvann" på varje skola pga. andra orsaker och aldrig kom fram till den som borde ha besvarat dem. Tyvärr innebär även detta mottagande av e-postmeddelandet och besvarandet av enkäten att de skolor som sköter sin e-post och är tillmötesgående gällande enkäter prioriterats.

Inom några dagar mottogs svar på 158 enkätsvar.

3.9 Undersökningens genomförande

Hej,

Jag heter Peter Freund, studerar på Lärarhögskolan och skriver min C-uppsats om svenska skolors hemsidor på Internet. Det jag vill ta reda på är vad hemsidorna betyder för skolan och hur arbetet med dem fungerar. Jag har skapat en databas med grundskolor utifrån Skolverkets förteckning,

besökt hemsidorna och letat e-postadresser till webbansvariga. Jag ber Er vänligen besvara enkäten eller vidarebefordra den till rätt person på skolan. Klicka på följande länk för formuläret gällande Er skola, Lärarhögskolan:

<http://www.prifre.com/grundskolor/grundskolor.asp?id=3DEF1809EF92>

Jättetack på förhand
/peter freund

Länken i e-postmeddelandet gick till en privat hemsida på Internet med ett formulär, där vissa uppgifter hämtades från min databas och enkätmottagarna ombads komplettera uppgifterna.

Själva enkäten finns i bilaga 1 och är uppdelad i tre delar:

- om skolan
- om den webbansvarige
- om hemsidan

Enkäten inleds med att ta reda på sådant om skolan som inte kunde fås fram direkt från Skolverket databaser, men som samtidigt kunde vara relevant för undersökningen. Därefter kontrollerades om var frågan om en stor eller liten skola genom att fråga hur många elever och lärare fanns. Sedan tidigare visste jag hur många årskurs 9 elever som slutat, men om det var en stor skola med en liten högstadielklass eller en liten skola med en stor årskurs 9 kunde vara relevant och detta framgick inte av Skolverkets databas. På samma sätt ville jag kontrollera typ av skola för att veta om skolan omfattade alla åldersklasser eller bara vissa årskurser påverkade hemsidan.

Jag ville även kontrollera hur gammal skolan var, för att se om detta kunde vara relaterat till hur gammal skolans hemsida var. Slutligen ville jag kunna avgöra om antalet Internetanslutna datorer på skolan spelade någon roll.

Enkäten frågar också om den webbansvariges ålder, kön och utbildning, samt hur mycket ansvar över hemsidan denna har.

Genom att ta reda på när hemsidan skapades, så bör man kunna dra slutsatser om t.ex. ITiS kan ha haft något direkt inflytande. Antalet webbsidor som skolans webbplats omfattar kan också vara intressant för att förstå vilken arbetsinsats underhållet omfattar. Även informationen om besöksstatistik kunde vara intressant, men av underordnad betydelse. Anledningen var att besöksstatistik mäts på flera olika sätt, men jag ansåg det vara föga

troligt att alla hade kontroll över denna detalj, då jag sett många webbsidor med enkla slags räknare, ett minde exakt sätt att mäta besöksstatistik.

Unika besökare: *Antal browsers som laddat ned minst en sida av webbplatsen under mätperioden. En browser som laddat ned minst en sida vid två eller fler tillfällen under olika veckor i en månad räknas som en unik besökare varje vecka när nedladdning skett men är fortfarande endast en unik besökare i månadsräkningen.*

Sidvisningar: *Sammanlagt antal gånger som enskilda sidor laddats ned från webbplatsen.*

Besök: *Sammanlagt antal gånger sidor laddats ned från webbplatsen av en browser vid ett sammanhållet besökstillfälle (session). Besök delat med unika besökare ger genomsnittligt antal besök en unik browser gjort under mätperioden.*

(Definitioner, Annonsföreningen, KIA Index trafikrapport)

En räknare visar vanligen endast antalet sidvisningar på en specifik sida. Ändå ville jag ha med denna uppgift, för att det var ett enkelt värde, som också visade hur väl insatta de som besvarade enkäten var.

I tidningen Datorn i Utbildningen skrev Lars Gustafsson en artikel om att skapa en hemsida till skolan (Skapa en hemsida). Han analyserade 7 olika skolhemsidors innehåll på hemsidan som sådan. De frågor som i artikeln ställs på innehållet är:

"Tydlig layout? Bilder? Engelska? E-postadress? Aktuell information? Presenteras skolan? Elevarbete? Länkar? Projekt?" Enligt artikeln har nästan alla webbplatserna bilder, presentation av skolan och länkar. Därefter skiljde sig innehållet.

Det jag ville veta om webbplatsen var hur mycket den utnyttjade den kommunikationsmöjligheterna för att föra en dialog med besökarna och därmed förändras utifrån besökarnas behov och önskemål. Viss slags information kräver avancerad teknik och kunskaper för att fungera. År 1997 existerade t.ex. webbkameror i endast en mycket begränsad omfattning.

Därför inriktade jag mig på att få de som skapat skolhemsidorna att kryssa för sådana alternativ som gjorde att man kunde analysera hur mycket hemsidan användes för att kommunicera med omvärlden. De alternativ (kryssrutor, som synes i formuläret) var:

- Kontaktinformation ansåg jag att alla hemsidor borde ha. (Men min genomgång visade att även den mest grundläggande information (adress, telefon, e-post) ibland kunde saknas.) Detta skulle erbjuda tydlig information om telefon, e-post och annat sätt att nå skolan och därmed även hemsidan.
- Klassidor, dvs. webbsidor där klassen presenterar sig i någon form. Genom att ta reda på om klassen var representerad, så kunde man avgöra om även de olika klasserna bidrog med material till hemsidan.
- Elevsidor, dvs. webbsidor där enskilda elever presenterar sig i någon form. På liknande sätt kunde få reda på om enskilda elever bidrar med material till hemsidan.

- Lärarsidor, dvs. information som lärare presenterar om sig själva i någon form.
- Elevtexter. Detta överlappar i viss mån med klassidor, men min genomgång visade att elever har sidor som är tomma och samtidigt som där fanns hemsidor där elevtexter presenterades mer oorganiserat, under andra rubriker.
- Webmail, alltså möjligheten att via ett webbgränssnitt kunna få tillgång till e-post för lärare och eventuellt elever. Detta är viktigt för det gör att hemsidan automatiskt kan definieras som interaktiv, samt gör att hemsidan automatiskt blir besökt av alla dem som önskar läsa sin e-post via webbläsare.
- Målformuleringar (åter något som många säkert hade. Det visade sig att många hade liknande namn på denna information.) Olika dokument och presentationer av inriktningar och texter som förklarar skolans mål. Detta fanns på de flesta hemsidor, under olika namn. Denna rubrik lade jag till mer för att denna information är viktig för besökare att känna till och kunna ha synpunkter på.
- Skolkarta för att hitta till skolan på olika sätt. Vissa hade skolkarta där man även utnyttjade möjligheten att visa en skolkarta skapad av gulasidorna, SL och liknande.
- Elevrådsinfo. Eftersom elevråd finns i någon form på varje skola, så var det intressant att se om hemsidan användes för att kommunicera information om elevrådet till övriga inom skolan.
- Föräldrarådsinfo, på liknande sätt som med elevråd, så har skolor vanligen föräldraråd. I vissa fall har föräldrarådet en tjugigare, egen hemsida än skolan. Men om det finns information om föräldrarådet på hemsidan, så innebär det att kommunikation om föräldrarådet till viss del också sker mellan föräldrar och skolan också via hemsidan.
- Mötesprotokoll innebär att aktuell information om händelser på skolan görs tillgängliga via hemsidan. Detta gör att utomstående kan få en inblick i skolans verksamhet på ett nytt sätt och också att fler personer deltar i att skapa underlaget för hemsidans innehåll.
- Antimobbinginfo är på liknande sätt som måldokument något som många hemsidor har. Om denna information finns, så visar den att skolan som organisation kommit överens om information som ska gälla för hela skolans inställning till mobbing och som man via hemsidan kommunicerar till både skolans internt och externt till föräldrar och omvärld.
- Kalender: Genom att ha en kalender, så visar det åter att hemsidan inte är statisk, utan förändras. Vad kalendern i sig visar kan naturligtvis variera, men om ingen kalender finns, så tyder det troligen på en mer statisk hemsida.
- Skoltidning: Vissa av hemsidorna jag besökte har en speciell avdelning för skoltidning. Några t.o.m. fungerar och ser ut som en skoltidning själva. Dessutom så

tyder närvaron av en skoltidning på hemsidan att skolan arbetar aktivt med media, vilket är intressant om inte annat för mig, som går MKL-kursen.

- Sökfunktion: Många hemsidor som är en del av kommunens hemsidas möjligheter har automatiskt sökfunktion. Samtidigt har många mindre hemsidor ingen sökfunktion, samtidigt som innehållet är genomarbetat. Jag tänkte att man kunde ställa antalet sidor som hemsidan består av i relation till just sökfunktionen och se om det finns någon koppling.
- Diskussionsgrupper: Kan man diskutera information och skolan direkt på hemsidan? I så fall tyder det på en mer levande hemsida.
- Matsedel: Många hemsidor verkade ha som den mest föränderliga del skolans matsedel. Jag tyckte att de skulle vara intressant se hur många hemsidor som har en matsedel totalt.
- Värdegrundsinfo: Jag tänkte att om jag inkluderar några av de mer generella, vanligen statiska texterna (antimobbinginfo, kontaktinfo, värdegrundsinfo) med de interaktiva, så kommer alla att hitta något som gäller för dem. Värdegrundsinfo är alltså en typisk statisk text, liksom betygsformuleringar, etc, vilken inte förändras ofta. Genom att publicera en sådan text via hemsidan, så betyder det automatiskt att skolan som organisation har förankrat och sanktionerat hemsidan som en kommunikationsväg för denna slags information.
- Länkarkiv: Det var intressant att se hur många hemsidor som hade ofta utmärkta förteckningar över länkar. Samtidigt hänvisade inga hemsidor till andra hemsidors länkarkiv. Det verkade som om varje hemsida som hade ett länkarkiv försökte att anpassa detta till den egna skolans behov. Eller så var det webbmasterens egna värderingar som visades upp. Helt klart är att de hemsidor som hade länkarkiv ofta var mer individualiserade, genomarbetade och originella.
- Räknare: Att ha en räknare innebär att man direkt kan se antalet besökare på en hemsida. Att ha en räknare är samtidigt ofta en liten teknisk finess som endast de som intresserar sig för hur hemsidan används har med. På liknande sätt som länkarkiv, så är räknare något som tyder på en mer originell hemsida.
- Verksamhetsbilder: Att ha med bilder är något som kräver att man lägger ner tid på att ta bilderna, flytta bilderna till datorn, anpassa bilderna till att fungera på hemsidan och därefter komplettera hemsidan på ett naturligt sätt. Dessutom kräver bilder av elever målsmans samtycke på förhand. Samtidigt är det för hemsidesbesökarna kanske den del som uppskattas och efterfrågas mest. Därför är verksamhetsbilder något som man egentligen bör lägga stor vikt på när man bedömer en hemsida.

- Väderinformation, spel, vykortsfunktion, webbkamera, webbfråga: Det finns ett fåtal hemsidor som har lite annorlunda men rolig information. Jag ville ha med dessa rubriker för få dem som besökte enkäten att fundera över sin egen hemsida. Samtliga dessa rubriker kräver en ganska tekniskt avancerad webbmaster, som kan implementera funktionen.
- Humorsida: Slutligen ville jag själv veta var man kan hitta hemsidor med roliga skämt. (Det är nämligen som lärare alltid bra att ha en skojig historia i bakfickan.)

Genom att ha "Om något fattas, skriv det här", tänkte jag att både de hemsidor som har statisk information och de som har information av det slag som jag inte tänkt på skulle kunna komplettera innehållet.

Programvaran är en betydande faktor när det gäller att bedöma varför en hemsida ser ut på ett visst sätt. Begränsningar och framförallt inbyggda möjligheter i webbprogramvaror skapar automatiskt en viss riktnings. Beroende på vilken programvara som används för uppdateringar, så kan man också förmoda att den webbansvarige erhållit utbildning i den använda programvaran. Om alla använder samma programvara för underhållet, så skulle det innebära att den tekniska kunskapen hos de som underhåller hemsidorna är liknande art.

Eftersom hemsidorna i samband med att jag sökte e-postadresser såg mycket olika ut, så antog jag att det skulle vara många olika programvaror och lösningar som användes. Från egna erfarenheter föreslog jag de alternativ som presenterades, men jag inkluderade även möjligheten att komplettera med andra programvaror.

De alternativ som föreslogs bestod av rena webbläsare, om ett rent webbgränssnitt för att förändra webbplatsen. Ett sådant innebär vanligen inloggning med användarnamn och lösenord och därefter att speciella formulär fylls i. Som sådana förslag erbjöd jag alternativen: Internet Explorer, Netscape, Firefox och Opera.

Vidare erbjöd jag alternativ som innebär specialprogram för att webbredigering av HTML-kod grafiskt. De alternativ som erbjöds var Microsoft FrontPage, Macromedia Dreamweaver och Adobe GoLive.

Som ytterligare alternativ erbjöd jag programvarorna HomeSite, TextPad och HTML-Kit, vilka är till för användare som är kunniga i HTML-kodning. Slutligen fanns alternativet MS Word, som också kan användas för att skapa webbsidor och troligen är det mest vanliga verktyget för ordbehandling på skolorna.

Hur ofta uppdateras informationen på hemsidan var kanske den viktigaste frågan i undersökningen. De alternativ jag erbjöd var: 3-99 gånger/dag, 1-2 gånger/dag, 2-3 gånger/vecka, 1 gång/vecka, 1 gång/månad, några gånger per år.

Hur man uppdaterar var en annan viktig fråga. Man kan säga att det existerar flera olika sätt att uppdatera en hemsida - statiskt, genom att skapa statiska dokument och ersätta de publika, dynamiskt - genom att förändra via formulär information, som sedan blir publik via en databas eller genom att låta någon annan göra jobbet.

De svarsalternativ jag hade för denna fråga var:

- man ändrar i en webbeditor och lagrar resultatet på skolans webbserver
- man ändrar i en webbeditor och skickar till kommunens server via ftp
- man loggar in och ändrar i speciella formulär
- man mejlar IT-personal på kommunen

Samtidigt erbjöd jag möjlighet att de själva skulle beskriva processen om de erbjudna svarsalternativen inte var tillräckliga.

Den sista frågan var en bedömningsfråga, "Hur mycket betyder hemsidan för er skolan enligt dig?"

Jag tänkte att de som inte har någon speciell åsikt skulle svara mittemellan. Men de som känner sig förbigångna och tycker att hemsidan borde användas mycket mer skulle välja närmare "Betyder inget". Samtidigt skulle de som inser att skolan verkligen har blivit beroende av hemsidan för kommunikationen med omvärlden betygsätta den med "Betyder allt", med en glimt i ögat.

Slutligen önskade jag ge personerna möjlighet att skriva en avslutande kommentar.

4. Tillämpning - empirisk del

4.1 Bakgrund om vissa hemsidor som undersökts

Efter att ha letat e-postadresser på över 400 hemsidor, så kunde jag konstatera att alla kommuner som Skolverket hänvisade till hade hemsidor. Samtliga kommuners hemsidor hade också någon information om skolverksamheten i kommunen eller hänvisade till skolverksamheten, vilken ibland återfanns på en separat webbplats. I samband med att jag gick igenom hemsidorna noterade jag olika anledningar till att jag ibland inte enkelt fann en e-postadress:

"Med andledning av personuppgiftslagen kan vi ännu inte publicera namn m.m. på skolans personal."
(Appladalsskolans hemsida, http://www.apl.varnamo.se/om_apl/index.htm, 2005-05-22)

"Kommunen har nu till slut sett till att lärare och annan pedagogisk personal kan få en egen E-postadress. Om du vill skicka E-post till en sådan gör du det enligt principen förnamn.efternamn@edu.sodertalje.se som vanligt används inte å ä eller ö och allt skrivs med små bokstäver. Vi kan inte garantera att den läraren som du skickar E-brev till använder den nya möjligheten."
(Hölöskolans hemsida, <http://www.holoskolan.sodertalje.se/>, 2005-05-22)

"Detta är inte Augustenborgsskolans officiella hemsida, utan den pedagogiska sidan där du hittar diverse material från eleverna samt olika länkar och annat intressant om skolans verksamhet."

(Augustenborgsskolans hemsida, <http://www2.skolor.pedc.se/augustenborg/>, 2005-05-17)

Jag fann en rad hemsidor som jag betecknade som "nere", alltså vilka borde finnas men inte tycktes fungera. Vid sökning på Bergaskolan i Limhamn, via Malmö kommuns webbplats fick jag t.ex. se:

"EJB connection error: java.lang.NullPointerException; nested exception is: java.lang.NullPointerException Den post du angav finns inte i systemet!"

Då jag besökte Furulidskolans hemsida visade det sig att de gjort en undersökning under höstterminen av hur många som kunde ta emot skolans information via Internet:

"80 % av föräldrarna har svarat.

60 % av dessa har svarat att de kan ta emot information på Internet.

40 % vill ha informationen hem med eleven.

5% vill ha information hemsänd per post.

Vi kommer nu att göra på följande sätt. En fyllig information kommer att läggas ut på hemsidan och en mer kortfattad kommer att skickas hem med eleverna. Tyvärr har vi inte möjligheter att skicka hem med post."

Det var ibland enkelt att konstatera att hemsidornas innehåll inte var aktuellt.

Bergholmsskolan, hade på sin webbplats ett forum, dvs en diskussionsgrupp. Texten i denna diskussionsgrupp är ett svar från en elev 2003 på en förälders klagomål att hemsidan inte fungerade. Det är det sista inlägget:

"vadå klaga 9/15/2003 public

Jag är elev på bergholmsskolan och det är absolut inget fel på skollunchen! jag tror att dom gör sitt bästa just nu för att fixa den här hemsidan. I början på terminen är det mycket annat som måste planeras och göras. Du kan ju försöka ha förståelse för detta! Huvudsaken är väl att jag som elev är nöjd, det är ju trots allt jag som ska gå i den här skolan.

Ett flertal skolor hade hemsidan "under konstruktion". Ibland innebar detta att information om t.ex. e-post ändå fanns tillgänglig, men inte alltid:

***** Välkommen till Lomboloskolan *****

Denna sidan är tillfälligt stängd och under konstruktion."

Vissa skolor har gått från egen domän till kommundomän. Exempelvis Sollentuna internat. school har i Skolverkets förteckning hemsidesadressen <http://www.sollis1.com/>. Men den adress som numera gäller är <http://www.edu.sollentuna.se/sis/>, vilket innebär en hemsida under Sollentunas kommundomän.

Endast i ett fåtal fall lyckades jag inte alls få fram någon e-postadress till den webbansvarige eller ens till skolan. T.ex. har Bjärnumsskola en fin hemsida (<http://www.bjarnumsskola.com>, 2005-05-19) som varken innehåller något enda telefonnummer eller någon enda e-postadress.

4.2 Bemötande av e-postmeddelandet och enkäten

Min enkät bemöttes vanligen positivt. Här följer ett urval av svaren jag fick via e-post:

Hej! Nu har jag fyllt i din utmärkta enkät. Hoppas att allt går bra för dig!
Om du behöver veta mer eller vill ha kontakt med föräldrar eller elever så är det bara att slå en pling eller maila!

Tänkte först strunta i dina frågor, svårt med tiden, men blev glad att jag svarade. Många bra och tänkvärda frågor, ser fram emot resultatet.

Jag skulle vilja att du skickar en länk om den webbsidan med alla skolors hemsidor. Det var krångligt (för mig) att få tag i det. Jag vill visa mina chefer hur mycket bättre vår webbsidan kan vara.

Vi håller precis på att jobba fram en hemsida och har alltså ingen aktiv sådan idag. Men snart har vi en superfin :-)

Jag har skickat den vidare till den ansvarige pedagogen och hoppas att han kan ge dig de svar du önskar.

Det är faktiskt så att vi inte har någon hemsida än. Den kommer att uppdateras under hösten. Mvh Skolexpedition

Från Vittra friskolor fick jag ett e-postmeddelande:

Jag har tittat på ditt formulär och det är väldigt anpassat till kommunala skolor, vilket gör det svårt att välja något av dina svarsalternativ vid flera frågeställningar.

Vittra Utbildning AB är ett företag med 26 skolor. Skolcheferna har ansvar för att informera mig om aktuella händelser som de önskar få publicerat på "sin" sida på vår hemsida. De är också ansvariga för att uppdatera texten. Skolchefen har ordet minst en gång per år. Sidan Fakta om kan uppdateras flera gånger per år för att tex. informera om informationsmöte. Dock är vår hemsida till för enbart externa intressenter som vill vet mer om vår idé och pedagogiska modell eller hitta ngn av våra skolor, dvs vi har ingen intern information varesig till medarbetare, elever eller föräldrar.

Till min hjälp har jag två personer samt vår samarbetspartner för att göra förändringar på vår hemsida.

Samtliga Vittra friskolor har en och samma hemsida, www.vittra.se. De högstadieskolor som detta inkluderar och vilka återfanns i min undersökning var Cederholms, Göteborg (6-16 år), Ekendahls, Partille (6-16 år), Emrikssonska, Linköping (6-16 år), Engströmska, Kungsbacka (6-16 år), Forsbergiska, Lidingö (1-16 år), Gustavssons, Alingsås (6-16 år), Johanssons, Sollentuna (6-16 år), Kristerssons, Helsingborg (6-16 år), Larssons, Norrköping (6-16 år), L'Estradska, Stockholm (6-16 år), Malmqvistska, Halmstad (6-16 år), Nyholmska, Nacka (1-16 år), Sjöbergiska, Järfälla (3-16 år), Uussaarska, Södertälje (6-16 år), Vikströmska, Stockholm (1-16 år), Wennöska, Malmö (6-16 år), Wisénska, Solna (1-16 år).

Sammanlagt 17 högstadieskolor vilka ursprungligen fanns med i min undersökning.

Samtliga dessas hemsida består till största delen av samma information. Webbplatsens innehåll omfattar avdelningar som "kontaktinformation", "målformuleringar" och "värdegrundsinformation", vilka är likartade. Den avdelningen som heter "Skolchefen har ordet" kan se ut på följande sätt:

"Skolchefen har ordet

När du går in på Johanssons möts du av en öppen och positiv atmosfär som gör att du känner dig välkommen. Det känns bra att vara här! Alla som verkar i skolan såväl elever, föräldrar som medarbetare har och tar ett gemensamt ansvar för att vi har ett förhållningssätt som innebär att Johanssons är en mötesplats där arbete, samtal och reflektion sker naturligt dagligen. Både elevers och pedagogers agerande leder till att skolan är en enhet där alla får arbetsro, trivs och blir respekterade för den person som hon eller han är.

Att ha ett gemensamt förhållningssätt och spelregler innebär att de är förankrade hos oss alla såväl elever, föräldrar som medarbetare och att de delas och följs av samtliga. Det leder till att skolan kännetecknas av en god stämning där lustfyllt lärande och individuell utveckling sker. En stark kultur innebär också att samtliga pedagoger utgör ett team där alla tar gemensamt ansvar för att Johanssons är en skola som mår om de elever som vi har förtroendet att ha hand om ... (texten förkortad)

Denna text från Johanssons skola där "skolchefen har ordet" består av nästan 2000 ord (alltså ungefär två sidor tätt skriven text). Den tydligt mallbaserade hemsidemiljön tycks endast ha gett rektorn en enda plats att formulera sig på, vilket tycks ha inneburit att det då gällt att få med så mycket som möjligt. Jag valde att inte inkludera dessa 17 skolor i min undersökning, utan räknade dem som en skola.

4.3 Sammanställning av mottagna svar

Totalt mottogs svar från 157 skolor. Av dessa var 24 var friskolor och 133 var kommunala skolor. Fördelning över tid av friskolor och kommunala skolor visas i diagrammet. Eftersom svaren från enkäten inte alltid var fullständiga, så redovisas här hur många svar på frågorna som besvarades, för att man ska få en uppfattning om hur fullständigt enkätens frågor besvarades.

Antal elever: 147

Antal lärare: 139

Antal datorer: 136

Skolstartår: 126

Skoltyp: 150

Kontaktperson, ålder: 137

Kön: 142

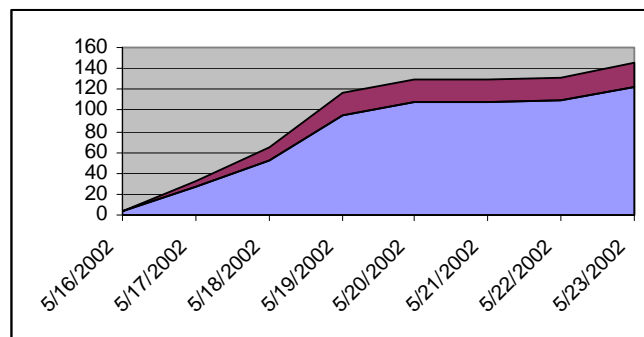
Procent som uppdaterade: 131

Startår för hemsidan: 126

Antal besökare: 34

Uppdateringssätt: 122 valde något av de sätt som jag redogjorde för. Ytterligare 23 beskrev dessutom alternativa uppdateringssätt.

Antal sidor: ungefär 125 svar var tydliga. Andra var så pass ungefärliga att man var osäker på hur man skulle tolka dem.

Enkäten besvarades av 157 skolor, vilket representerar hemsidor för skolor med över 70 000 elever och 7000 lärare och utgör fler än 10% av samtliga högstadieskolor i Sverige. Uppgifterna samlades in under tiden mellan 17 maj och 23 maj 2005 (se diagram).

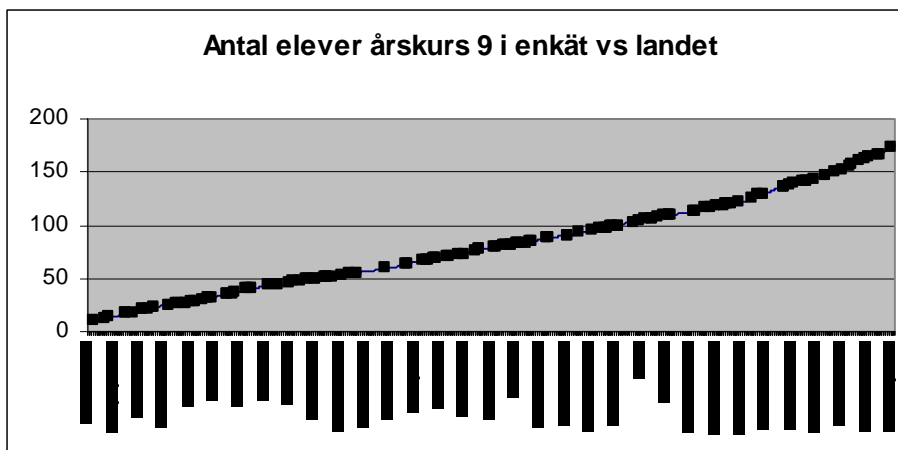
5. Redovisning av resultat

Utifrån informationen som samlats, går det att dra några slutsatser? För det första kan man konstatera att de skolor som svarat på enkäten är ganska representativa för landet i stort.

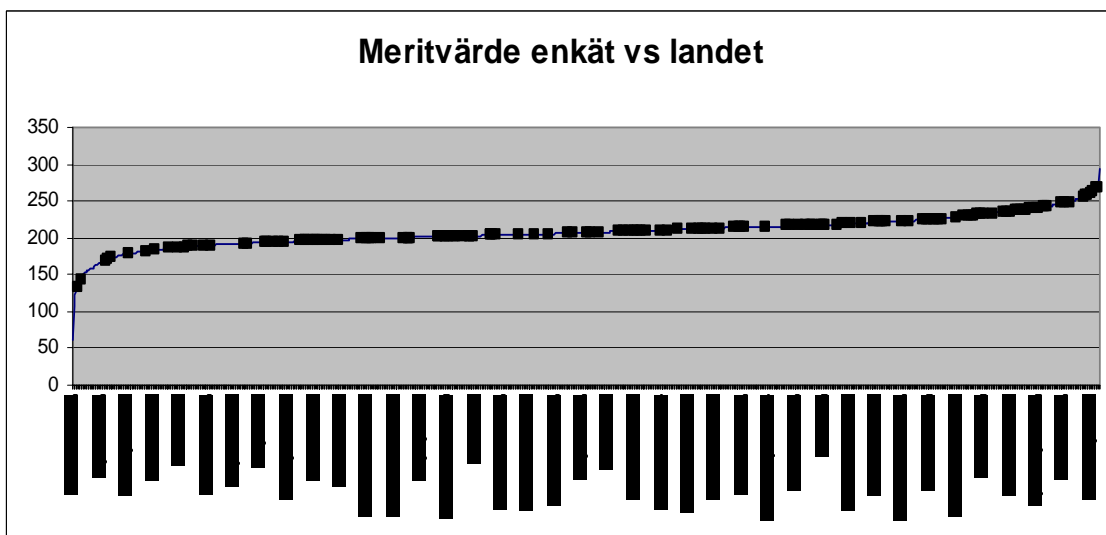
5.1 Enkäten jämfört med övriga skolor

Medelantalet elever per skola för de 1077 som gick ut årskurs 9 var 84,3. Medelantalet elever för de 157 skolor som besvarade frågan var 86, en förhållandevis försumbar skillnad.

Fördelningen mellan de skolor som har många elever och de som har få elever verkar också ganska jämn. Det är ungefär lika många skolor med ett litet antal elever som besvarat enkäten.

Därefter hur ville jag jämföra meritvärdet för årskurs 9 eleverna för de skolorna som besvarat enkäten med de 1077 skolorna.

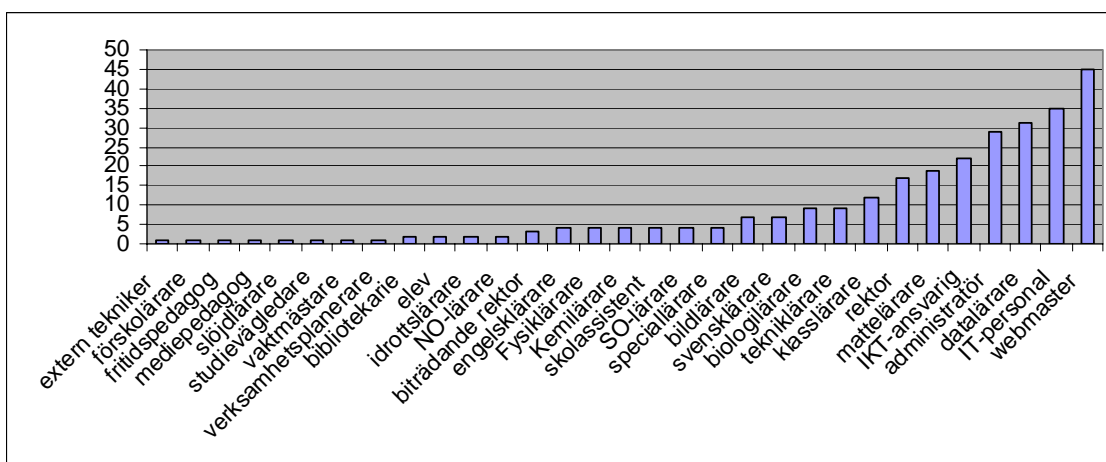
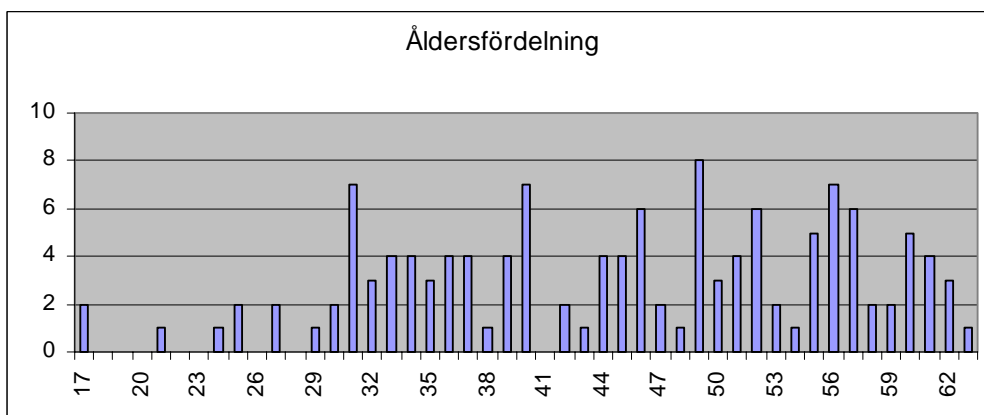

Det verkar finnas en liten skillnad, så tillsvida att de som besvarade enkäten ligger snarare i den mer frekventa delen av meritvärdet. (Diagrammet har skapats genom att två tabeller sammanförts i Excel. De skolor som var med i undersökningen kom då med två gånger med samma värden i båda tabellerna. Men eftersom det endast påverkade den tunna kurvan, så gör det inget.)

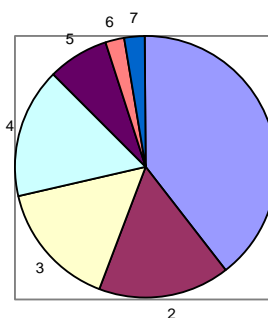
Ett annat sätt att räkna ut framgångsrikheten är genom ett enkelt medelvärde. För de 1077 undersökta skolorna låg meritvärdets medelvärde på 207,4. För de skolor som svarat på enkäten låg medelvärdet på 213,2.

5.2 De webbansvariga

De som besvarat enkäten var 39 kvinnor och 103 män, dvs. 29% kvinnor och 71% män. Om man räknar bort de svar, där den som svarat uppdaterar mindre än 50% av webbsidorna får man könsfördelningen 31% vs 69%.

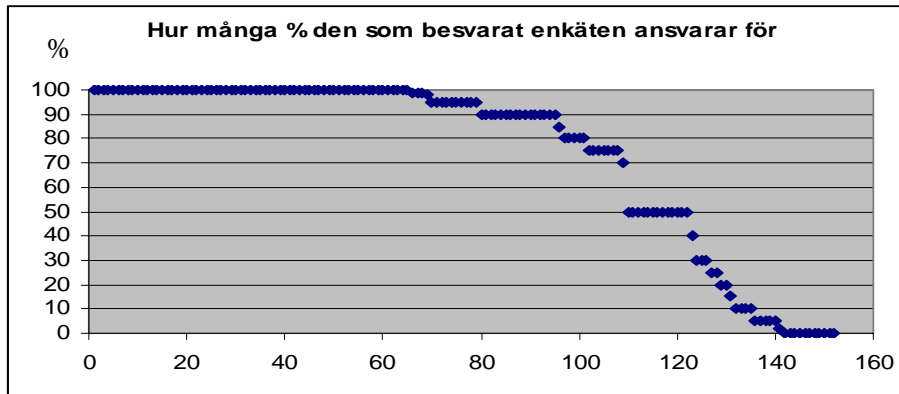

Den webbansvariges arbetsuppgifter visas i diagrammet, utifrån hur frågan om titel besvarades. Även om man kan se att administratör, datalärare, webbmaster och IT-personal är de mest vanliga titlarna, så finns även rektorer med, strax efter mattelärare.

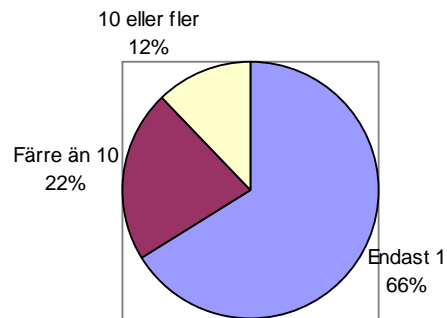

Samtidigt noterade jag att hemsidan för Duvedsskolan (<http://www.duvedsskola.nu/>) administreras av en före detta elev och att hemsidan för Byskeskolan (<http://direkt.skola.skelleftea.se/by/>) administreras till 70% av en elev. Men dessa hör till undantagen. De flesta webbansvariga har flera arbeten. I de allra flesta fall är webbmastern också lärare. Det går inte att avgöra om de som endast svarade med en titel valde detta för att denna titel passade dem allra bäst och inte för att de endast i verkligheten hade denna enda titel. Ändå visar diagrammet tydligt att mer än hälften har än en titel.

Är det då en eller flera personer som sköter om hemsidan? Av svaren framgår tydligt att ungefär 75% av alla hemsidor i praktiken är ett "en-mans-projekt".

När det är fler än en person som sköter hemsidan, så är det då oftast två som delar på ansvaret. Därför undersöktes hur många personer som deltar i ändringsarbetet.

5.3 Den webbansvariges utbildning

Vilken utbildning har då dessa webbmasters fått?

De är vanligen ensamma om att sköta hela hemsidan. 124 personer besvarade denna fråga med ett svar. Tyvärr kan jag inte avgöra om de som lämnade svaret blankt avsåg att de inte fått någon utbildning. Typiska kommentarer från dem som gått någon slags utbildning:

"En handfull kurser i olika webbpubliceringsverktyg" (Berzeliusskolan)

"Nja. 10 poäng data. Det var lite kort om hemsidor (Frontpage)" (Björnaskolan)

"Kort dålig kurs i Front Page" (Källängens skola)

"Datorkurs på lärarhögskolan i Linköping 1997, sedan mestadels självlärd." (Athenaskolan)

"bara handledning från den som tillverkat webbsajt" (Överkalix Kultur- och miljöskola)

Hela 53 personer besvarade frågan så att man kan säga att de fått någon slags utbildning.

Dessa inbegriper även de 9 personer som skrev att de gått ITiS. Därmed har ungefär hälften

av alla webmasters fått någon utbildning som i någon form kan anses ha bidragit till hemsidan. Denna kan dock ha inneburit allt från att bara ha fått en handledning från den som tillverkat webbplatsen till att ha gått en högskoleutbildning i datalogi. Samtidigt visar undersökningen tydligt att hälften av webbmasters anser sig främst självlärda. Följande kommentarer anser jag förtjänar att nämnas:

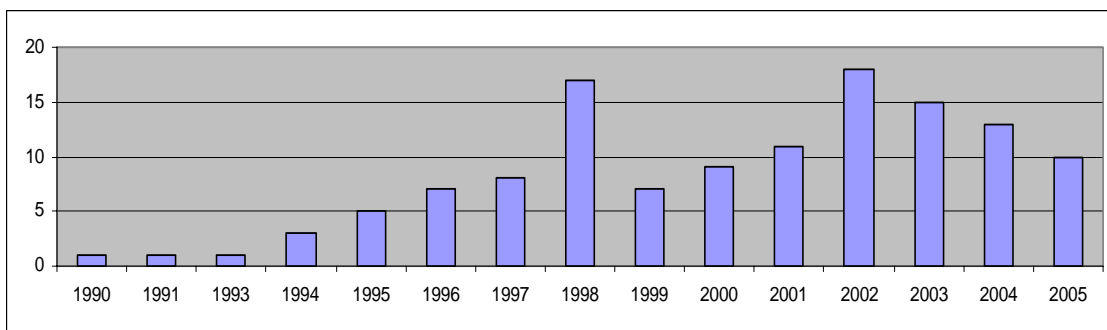
"Nej. Har en manual." (Fjällskolan)

"Vår hemsida kräver inga specialkunskaper i hemsideshantering, du behöver känna till word samt enkel bildhantering" (Nyhamnsskolan)

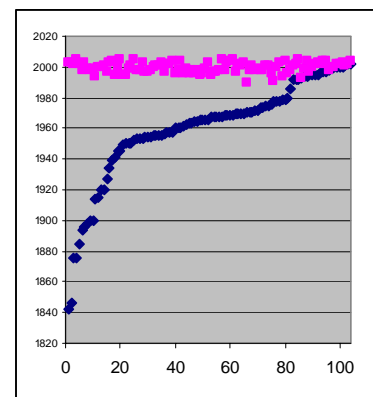
Jag försökte att jämföra om de hemsidor som skapats av personer "med utbildning" skiljde sig från hemsidor gjorda av personer utan utbildning på något speciellt sätt. Men eftersom jag inte finna några skillnader avstod jag från ytterligare analys, då det dessutom var alltför svårt att avgöra om utbildningen i sig har gett något.

5.4 Hemsidans startår

När skolans hemsida skapades varierar och 99 skolor av 120 angav något årtal.

Merparten av hemsidorna är alltså skapade efter millennieskiftet (60%). Årtalet 1998 var troligen det år då ITiS fick mest inflytande över Internetsatsningen från skolorna. Att antalet skolhemsidor sköt i höjden är märkbart. Det är inte förrän 2005 som en nedgång verkar ha skett. Möjligen är detta missvisande då endast halva 2005 har gått. Det gick inte att finna något samband mellan skolans ålder och hemsidans ålder för de 104 skolor som både fyllt i startåret för hemsidan och skolan. Många (30%) kände inte till en av dessa siffror eller båda.

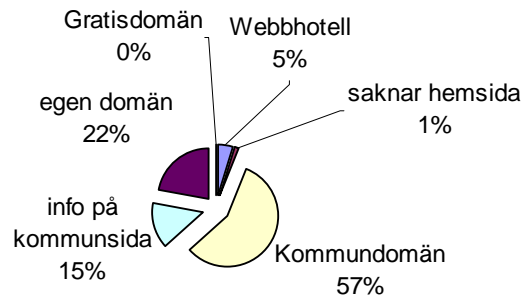
5.5 Besökstatistik

Endast 40 skolor uppgav en siffra på antal besökare. Den siffran varierar dessutom från 258 till 850999, så det är omöjligt att bestämma vad den egentligen betyder. Men att bara ungefär en fjärdedel av skolorna hade kontroll över sin hemsidas popularitet tyder på att de inte

kontrollerar hur många besökare de har. Av de 157 hemsidorna svarade 27 att de hade en räknare på hemsidan. Jag utgår från att dessa 27 var bland de 40 vilka kunde uppge besökssiffror.

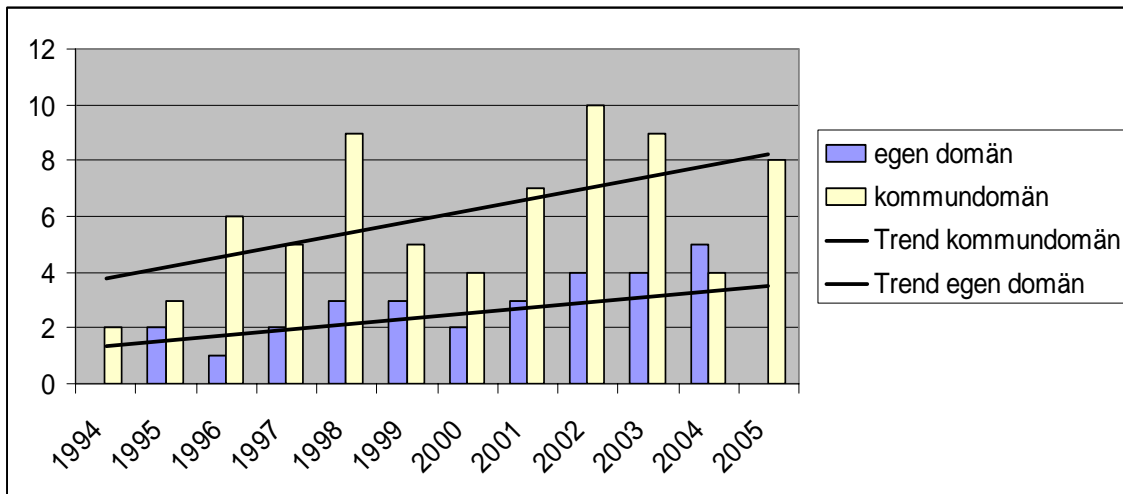
5.6 Hemsidans placering på Internet

I samband med att jag gick igenom hemsidor och letade e-postadresser, så noterade jag vanligen även var hemsidan fanns. Av denna anledning finns uppgift om hela 332 hemsidor.

Webbhotell	16	5%	t.ex. www.swipnet.se/skogsskolan
saknar hemsida	2	1%	
Kommundomän	190	57%	t.ex. www.apl.varnamo.se/ , www.ornskoldsvik.se/alne
info på kommunsida	51	15%	t.ex. www.nybro.se/pages/1411_2.htm
egen domän	72	22%	t.ex. www.alzahraa-academy.se/ , www.bredbyskolan.nu/
Gratisdomän	1	0%	t.ex. www5.tripnet.se/~djupedal/

Av de som också besvarat enkäten med hemsidans startår kan man konstatera en viss trend mot att kommunerna är mer ansvariga för nya skolors hemsidor.

Samtidigt innebär det att ungefär att en fjärdedel av alla undersökta hemsidor valt att ha en egen hemsida oberoende av kommunen, även om majoriteten av hemsidorna på olika sätt är underställda kommunen.

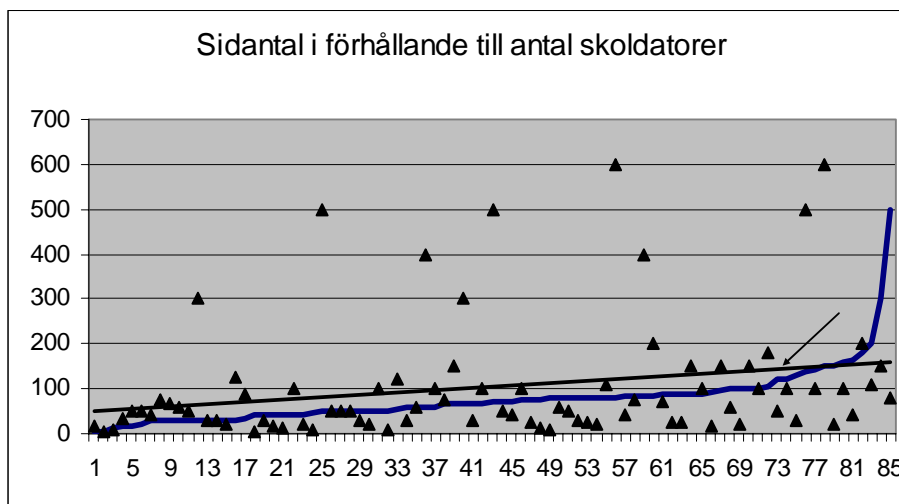
5.7 Webbplatsens omfattning

Hur många sidor som webbplatsen består av beror lite på hur man räknar. Om det är en dynamisk webbplats, där enskilda sidor hämtas från en databas, vilket är fallet med många av kommunernas hemsidor, så blir sidantalet olika beroende på om man räknar webbsidor utifrån utseende eller innehåll.

Påfallande många angav vaga svar, som t.ex.: "ett hundratal", "fler än 50", "många", "massor", "Vet ej". Endast 126 svar har därför analyserats. Resultatet visar att de flesta skolhemsidor består av mellan 30 och hundra enskilda sidor.

Färre än 30	34	27%
Mellan 30 och 100	61	48%
Fler än 100	31	25%

Vid jämförelse mellan antalet datorer på skolan och antalet hemsidor kan man konstatera en trend att ju fler datorer, desto fler sidor består hemsidan av. (Pilen i diagrammet pekar på trenden för triangelarna, vilka i sin tur utmärker antalet webbsidor på webbplatsen.)

Detta innebär att ju fler datorer som finns i en skola, desto troligare är det att hemsidan används aktivt.

5.8 Hemsidans underhåll

För redigeringen av hemsidan använder sig de flesta av specialiserade webbredigeringsprogram. De överlägset vanligaste är Macromedia Dreamweaver och Microsoft FrontPage.

FrontPage	69	45%
Dreamweaver	29	19%
GoLive	5	3%
Webbläsare (dvs. Internet Explorer, Netscape, Mozilla, Firefox)	10	7%

Kodeditorer (CuteEditor, HomeSite, HotDog, HTML-Kit, notepad, TextPad, HTML-Kit)	14	9%
FirstClass	3	2%
SiteVision	5	3%
EPIserver	3	2%
Övriga (Artologik_WebPublish, Av-media webbaserad, CMS, Doweadmin, I-site, Lotus Notes, MS Word, Siteshaper, SWWING, Texttalk)	15	10%

man ändrar i en webbeditor och skickar till kommunens server via ftp	48	39%
man ändrar i en webbeditor och lagrar resultatet på skolans webbserver	42	34%
man loggar in och ändrar i speciella formulär	26	21%
man mejlar IT-personal på kommunen	7	6%

När det gäller sättet att uppdatera hemsidorna, så kompletterade många med förklaringar och alternativ:

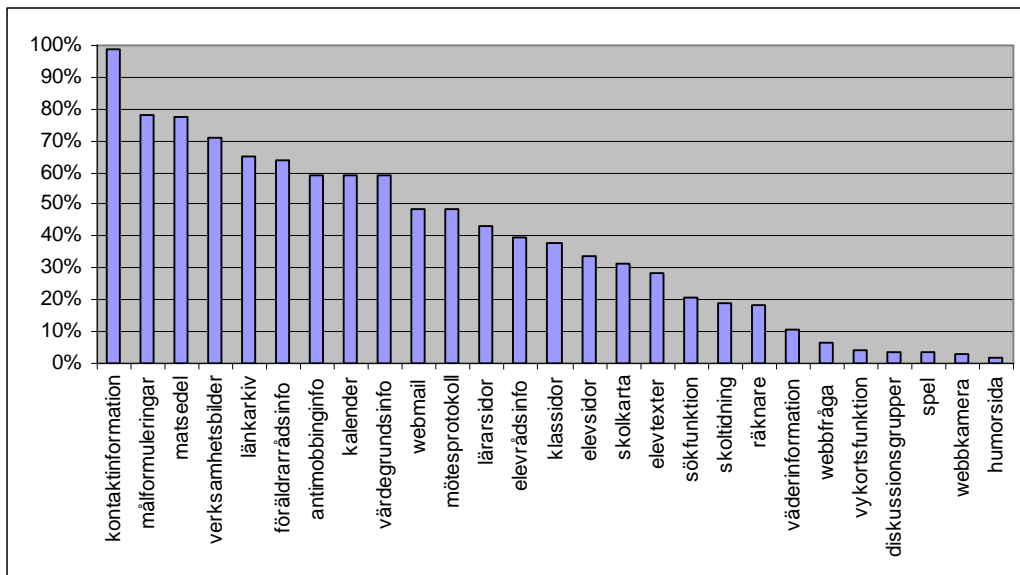
- *Ändringar görs i html-dokument och ftp:as sedan upp på en gång*
- *Via uppmappad serverplats på annan skola*
- *Vi har anställt en dataansvarig, som uppdaterar hemsidan åt oss*
- *Uppdateras av mig varje fredag i FrontPage. Ny första sida och ny veckoinformation*
- *Olika på olika delar*
- *man mejlar informatören på kommunen*
- *Lärarna skriver sina uppdateringar via FirstClass*
- *Loggar in via FTP och sparar direkt på hemsidan*
- *loggar in i BUN's nätverk samt öppnar BUN's webbserver i FrontPage och gör ändringarna där*
- *jag uppdaterar hemifrån*
- *jag lägger in ändringar på det webbhotell och den domän vi hyrt*
- *Jag editerar sidan direkt mot servern.*
- *Centralt och några funktioner som skolan uppdaterar*
- *använder FirstClass för att tanka upp nya sidor till kommunens server*
- *uppdrag för uppdateringar görs av webb-sajtföretagare som tillverkat hemsidan*

Ändå var kommunikationssätten från hemsidan ganska väl representerade av alterantiven, eftersom ingen av de kompletteringar som föreslogs förekom fler än 3 gånger. Detta innebär att även om mycket mer information finns på skolornas hemsidor, så skiljer sig den grundläggande informationen inte alltför mycket. Dessutom innebär det att mina svarsalternativ verkar ha representerat ganska väl det innehåll som förekommer mest frekvent.

Sammanställning av hemsidornas innehåll:

Kontaktinformation	146	elevsidor	50
Målformuleringar	116	skolkarta	46
Matsedel	115	elevtexter	42
Verksamhetsbilder	105	sökfunktion	31
Länkarkiv	96	skoltidning	28
Föräldrarrådsinfo	95	räknare	27
Antimobbinginfo	88	väderinformation	16
Kalender	88	webbfråga	10
Värdegrundsinfo	88	vykortsfunktion	6
Webmail	72	diskussionsgrupper	5
Mötesprotokoll	72	spel	5
lärarsidor	57	webbkamera	4
elevrådsinfo	54	humorsida	3
klassidor	53		

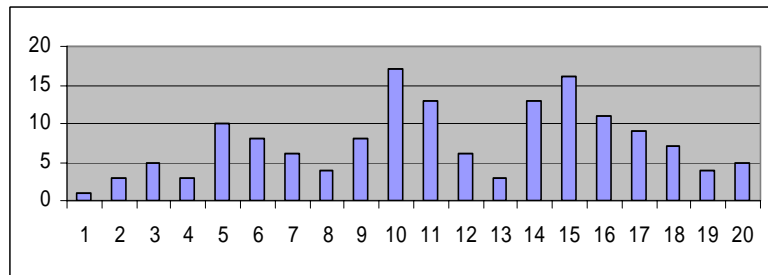
Man kan här konstatera att den minst föränderliga delen (kontaktinformation) finns på nästan alla hemsidor (146 av 157). Samtidigt kan detta ha uppfattats som att kontaktinformation var att betrakta som en speciell rubrik. När jag kontrollerade t.ex. Norrlyckeskolan, vilka uppgett att de ej hade kontaktinformation på hemsidan, så visade det sig att den stod på själva startsidan, men inte i någon speciell avdelning.

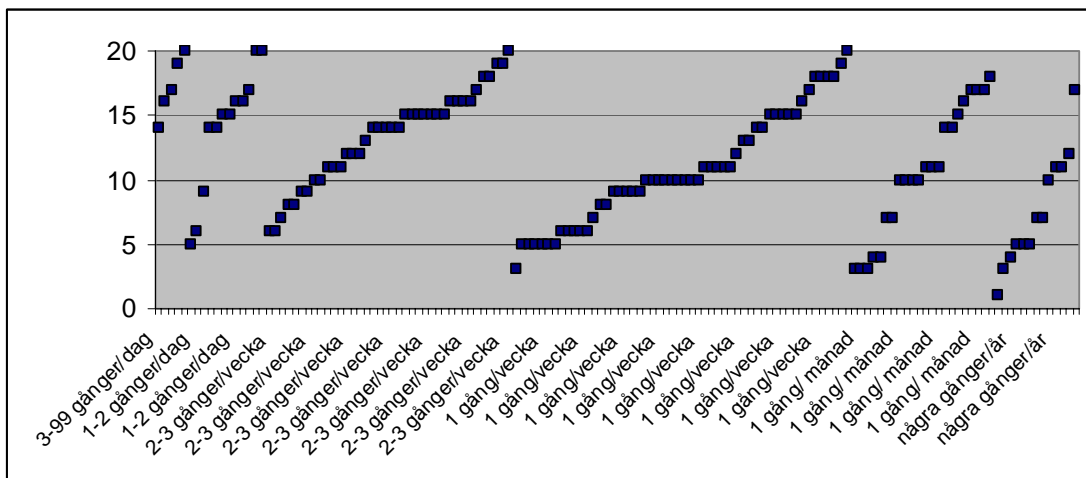
Att underhålla ett "länkarkiv" med länkar man hänvisar till är praktiskt om man som lärare vill styra eleverna till vissa hemsidor på ett enkelt sätt. Webmail har numera drygt hälften av

hemsidorna. Vilken slags webmail och hur denna fungerar valde jag att inte gå in på i undersökningen.

Den betydelse de som uppdaterar hemsidan anser att hemsidan har för skolan är även knutet till hur deras arbete uppskattas. På en skala från 1 till 20, där 1 representerade "Betyder

inget" och 20 representerade "Betyder allt", så var egentligen åsikterna ganska jämt fördelade. Få tyckte att hemsidan inte betyder något och ett fåtal tyckte att hemsidan betyder allt. Alla besvarade frågan.

Om man relaterar uppdateringsfrekvensen mot den betydelse som de webbansvariga anser att hemsidan har, så ser man en tydlig koppling. De som anser att webbplatsen är viktig uppdaterar den oftare.

5.10 Hemsidans användning

Avslutningsvis den fria frågan gällande användning besvarades i 83 av 157 svar. Många hade ganska likartade svar, så jag har istället sammanställt dessa.

Den mest vanliga synpunkten från de webbansvariga var bristen på tid att ägna åt hemsidan. Den näst vanligaste synpunkten var bristen på intresse från övriga organisationen och svårigheten att få andra engagerade i arbetet med skolans webbplats. Många meddelade också att de önskade mer interaktivitet. Ganska många ursäktade sig och meddelade att deras hemsidor var under ombyggnad/uppbyggnad. Slutligen uttalade sig många att det var en rolig och givande arbetsuppgift att sköta skolans hemsida. Ett urval av olika synpunkter följer:

Enligt besked ifrån Malmöstads It sektion får våra sidor enbart användas till pedagogisk information. Allt officiell information skall göras via www.malmo.se. Detta innebär av naturliga skäl att vårt innehåll begränsas.

Vi vill att den ska fungera lite interaktivt och att eleven ska kunna hitta sina läxor och sådant där men det går lite trögt eftersom man har för lite tid. Datorer äter mycket tid!

Jag har egentligen ingen insyn i skolans verksamhet utan blev ombedd att "snygga" till sidan när ordinarie webmaster slutade, så att sidan inte innehöll information som måste uppdateras ofta.

Har tidigare skött hemsidan själv till 100%, jobbade då i Frontpage. Vi håller nu på att bygga upp en ny sida, webbaserad som allt fler ska bli engagerade i och mer användarvänlig.

Uppdaterades oftare innan, men sedan jag slutade som elev på skolan år 2002 uppdateras den inte lika ofta.

Den version av vår hemsida som finns ute nu är det tredje versionen med i stort sett samma struktur. Vi har startat ett projekt för att bygga om skolans hemsida och vilket även kommer att få genomslag på övriga i kommunen. Vi ska bygga upp skolsidor och en skolwebb med det databasdrivna programmet SiteVision från SenceLogic. Det kommer att sjösättas kring årsskiftet. Målet är att lyfta hemsidan ytterligare och bli en verkligt nav i kommunikationen med personal, elever och föräldrar.

Vår strävan är att hemsidan mer och mer bara blir ett "skyltfönster" och att all information av djupare karaktär får man som elev/förälder /personal om man loggar in mot vår e-yta, där vi fritt kan lägga ut bild er och designa och styra informationen mot användaren.

Most school web sites are crap. The first thing you want to see is the school's address and telephone number. How many even have that on the index page? We have a small IT group in school. We sat down and spent a lot of time planning the site on paper. What information would different visitors be looking for and what should we include where the main considerations. A good web site should be clear and easy to use.

Sidan har tidigare legat på kommunens domän, men alldeles nyligen flyttades den till ett webbhotell. Just nu används Frontpage, men vi ska byta till Dreamweaver när vi gått utbildningen. Jag är den enda som arbetar med hemsidan och intresset från kollegor är mycket begränsat. Jag vill gärna ta del av ditt resultat!

Att ha ett system där många kan gå in och ändra på hemsidan är antingen dyrt eller osäkert. Efter 10 år som webbansvarig har jag försökt allt och funnit att det blir bäst om en bestämmer, utför och samlar uppgifter för publicering. I skolans värld krävs dessutom en person som är villig att arbeta gratis. Det är inte många som får betalt för den tid som läggs ner. Så länge som det är frivilligt för skolor att ha en hemsida, kommer skillnaderna att var stora mellan skolornas hemsidor. Om skolverket ställer krav med ramar kan de som kodar sidorna få betalt och dessutom verktyg för att arbeta. Allt jag gör, gör jag på fritiden hemifrån. Ingen i skolledningen förstår hur mycket tid som går åt för att underhålla en sajt. "Visst ska vi ha en hemsida - den sköter väl sig själv". Så skulle det kunna låta hos oss. Lycka till med insamlandet av uppgifterna.

6. Slutsatser

Den svenska skolornas hemsidor ser ut som de gör eftersom de vanligen underhålls av en lärare som intresserat sig för uppgiften och lärt sig att sköta skolans hemsida främst på egen hand. Denne arbetar vanligen som lärare i ytterligare några ämnen och har hand om hemsidan som en del av sitt vanliga arbete. I de flesta fall är det en manlig lärare som även arbetar inom naturvetenskapliga ämnen.

Vanligen används speciella program för just webbredigering och uppdateringar sker vanligen en gång per vecka, främst på grund av lärarens tidsbrist. Hemsidan spelar i många fall en viktig roll som mötesplats för eleverna, lärarna, föräldrarna och omvärlden.

Skolans hemsidan är i de flesta fall på något sätt kopplad till kommunen och finns i de flesta fall även placerad på kommunens domän och server. I vissa fall är skolan behörig att förändra information genom att logga in med lösenord och förändra direkt i kommunens webbsidor. I andra fall sker uppdateringarna genom att webbansvariga på skolan skickar e-post till IT-ansvariga på kommunen.

Antalet elever, antalet lärare påverkar inte påvisbart hemsidans utseende. Däremot kan man förutsätta att kontaktinformation, målformuleringar och liknande ganska statisk information finns på hemsidan. Mer än hälften av alla skolors hemsidor erbjuder redan idag en eller flera slags interaktivitet. De flesta skolor har dessutom länksamlingar. Hemsidan förändras också utifrån besökarnas synpunkter och åsikter vilka de på olika sätt kan kommunicera via hemsidan.

Många webbansvariga hoppas att ny utveckling ska innebära förbättrade möjligheter att underhålla och även bättre fördela arbetsbördan med hemsidan.

7. Diskussion och konsekvenser

Skolverket och myndigheten för skolutveckling borde ta ett större nationellt ansvar och hjälpa dem som underhåller svenska skolors hemsidor idag. I de flesta fall är det lärare som ägnar sin tid åt både hemsida, elever och självstudier. Även om många arbetar som datalärare, IT-personal, etc., så har de flesta inte fått en utbildning som innebär att de vet från centralt håll vilken information som bör finnas via hemsidan och vilka tjänster hemsidan främst bör erbjuda. Denna undersökning har samtidigt också inneburit en kartläggning av vilken information som skolornas hemsidor erbjuder. Eftersom denna information saknas idag har gensvaret och intresset för undersökningen mycket glädjande.

Datorer på skolorna finns och lärarnas kunskaper om dessa kan anses goda. Däremot saknas riktlinjer för hur datorerna och kunskaperna ska användas med hänsyn till skolans hemsidan från skolverket mot kommuner och därmed från kommuner till skolor. I dagens förteckning över hemsidor från Skolverket finns fler felaktigheter än riktiga länkar. Det

saknas dessutom helt information om vilken information som skolorna erbjuder på sina hemsidor.

Att skapa en databas över alla skolors hemsidor som är uppdaterad och utifrån denna en sökmotor som kontinuerligt hämtar information från skolornas hemsidor och sedan erbjuder denna som söktjänst via myndigheten för skolutvecklings webbplats www.skolutveckling.se, som ett komplement till skolornas egna hemsidor är ett första steg som bör tas snarast.

8. Källförteckning

- Gustafsson, L.: *Skolors egna hemsidor*, Datorn i Utbildningen, 3/97, <http://www.diu.se/nr3-97/nr3-97.asp?artikel=skolor>, 2005-05-17
- Lagraeus, S.: *Grundskolornas webbsidor*, Lärarhögskolan i Stockholm, Institutionen för samhälle, kultur och lärande, VT2002
- Fohlstedt, E., Fowelin, P., Rask, S. R.: *IT i skolan, Attityder, tillgång och användning*, En rapport från KK-stiftelsen, 2003
- McQuail, D.: *McQuail's Mass Communication Theory*, SAGE Publications, London, 2002
- Lukács, J.: *Att göra research - var och hur man hittar information*, Best nr: 00:552, Skolverket, 2000
- Regné, B.: *Dokumentation av några användningsprojekt*, Skolverket, <http://www.skolutveckling.se/skolnet/om/anvdok/anvinneh.html>, 2005-05-17
- Skarpängsskolans hemsida, rektorns sida, <http://www.skarpangsskolan.taby.se/reaktor/index.html>, 2005-05-18
- SIRIS, Skolverket: *Information om avgångsbetyg från år 9, 2004*, <http://siris.skolverket.se> -> Statistik, Basdata, betyg, provresultat -> Grundskola -> Slutbetyg årskurs 9 -> hela riket, 2005-05-19
- Skolverket: *Sök skola*, <http://www.skolverket.se/sb/d/244>, 2005-05-19
- Gustavsson, L.: *Skolors egna hemsidor*, Datorn i Utbildningen nr3, 1997, <http://www.diu.se/nr3-97/nr3-97.asp?artikel=skolor>, 2005-05-19
- Furulidskolan: *Undersökning hur många som kan ta emot skolans information via Internet*, http://www.aneby.se/filer/furulid_info/foraldrainfo.htm, 2005-05-20
- ITiS hemsida: *ITiS-satsningen 1999-2002*, http://www.skolutveckling.se/it_i_skolan/itis/index.shtml, 2005-05-21
- Annonsföreningen: *Definitioner*, Annonsföreningens hemsida, http://www.annons.se/index.com?get=simple_item&action=view&id=465, 2005-05-21
- PriFre hemsida: *Kungsholmens skolor*, http://www.prifre.com/kungsholmens_skolor/, 2005-05-22
- Ingemarsson, P., Jung, E., Guntch Malmhav, Y., Melakari, E., Persson, J-A., Simon, M.: *En levande hemsida*, Ljungby kommun, Oktober 2001, <http://www.vxut.kronoberg.se/ITiS/Rapporter/Angelstadskolanhemsida.pdf>, 2005-05-23
- SAOL, *Svenska Akademiens Ordlista*, <http://www.saol.nu>, 2005-05-23
- Truedson, L.: *Intranät knyter samman elever och personal*, Klassrum direkt, 4 1999, Skolverket, <http://www.skolverket.se/skolnet/klassrum/> 2005-05-23
- Rönblom, M.: *Vad är mediepedagogik?*, Fimförlaget, 2003
- Lärkraft: *Om forskning kring datorstött lärande*, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling, september 2002
- Datainspektionen: *Frågor & svar om personuppgifter, Fråga 21*, http://www.datainspektionen.se/fragor_svar/personuppgifter/pul21.shtml, 2005-05-23

Bilaga 1: Förteckning över undersökta skolor

Adolf Fredriks musikklasser,
STOCKHOLM
Adolfsbergsskolan 7-9, ÖREBRO
Aiftaskolan 7-9, EDSBYN
Almers skola, VARBERG
Alneskolan, BONÄSSUND
Anders-Olofskolan,
HAMMARSTRAND
Ankarskolan, TRÄSLÖVSLÄGE
Ankarsrums skola, ANKARSRUM
Apladalsskolan, VÄRNAMO
Aroseniusskolan, ALAFORS
Artediskolan, NORDMALING
Astrid Lindgrens skola, VIMMERBY
Atheneskolan, VISBY
Augustenborgsskolan, MALMÖ
Barkestorpskolan H, KALMAR
Bengtsgården, BENGTSFORS
Berga, LINKÖPING
Bergsäkers skola, SUNDSVALL
Bergshamraskolan, SOLNA
Bergsjö Centralskola år 6-9, BERGSJÖ
Bergtorpskolan, TÄBY
Berzeliuskolan gymn/grsk,
LINKÖPING
Bikupan, LESSEBO
Bjärehovskolan 1-9, BJÄRRED
Björkhagens skola, JOHANNESHÖV
Björknässkolan, SALTSJÖ-BOO
Björkskataskolan BJ, LULEÅ
Björnaskolan, BJÖRNA
Björndammens skola, PARTILLE
Bläshammar skola, VARBERG
Bleketskolan, BLEKET
Blommensbergsskolan, STOCKHOLM
Bologsskolan, KIRUNA
Bolidenskolan 4-9, BOLIDEN
Borås Kristna skola, BORÅS
Borgsmoskolan, NORRKÖPING
Botkyrka friskola 6-9, NORSBORG
Braås skola F-9, BRAÅS
Bräntbergsskolan, UMEÅ
Bredängsskolan, SKÅRHOLMEN
Brunnsängsskolan, SÖDERTÄLJE
Buskoviusskolan, ÄLVDALEN
Byskeskolan, BYSKE
Carlshöjdsskolan, UMEÅ
Castorskolan, BJURHOLM
Centralskolan Hoting, HOTING
Centralskolan H-stadiet, FORSHAGA
Christinaskolan, PITEÅ
Dackeskolan, TINGSRYD
Dalängsskolan, LIDKÖPING
Dalarö skola, DALARÖ
Dalaskolan Södra, BROMÖLLA
Dammfriskolan, MALMÖ
Dammhagskolan, LANDSKRONA
Dejeskolan H-stadiet, DEJE
Djäneskolan, SKARA
Djuråsskolan H, GAGNEF
Djurgårdsskolan H, KRISTINEHAMN
Djurö skola, DJURHAMN
Domnarvets skola, BORLÄNGE
Duveds skola LMH, DUVED
Dvärsåts skola, KROKOM
Ebba Petterssons privatskola, VÄSTRA
FRÖLUNDA
Ekdalaskolan, MÖLNLYCKE
Eklandaskolan, MÖLNDAL
Ellös skola, ELLÖS
Ene/Ådalskolan, SÖDERTÄLJE
Engelska Skolan i Järfälla, JÄRFÄLLA
Engelska skolan, Norr 0-9,
STOCKHOLM
Enskede skola, ENSKEDE
Eriksdalskolan, STOCKHOLM
Estniska skolan, STOCKHOLM
Fågelforsskolan F-9, SKILLINGARYD
Fågelskolan, LUND
Fäladsgården, LUND
Falkbergsskolan, TULLINGE
Fjälkinge skola, FJÄLKINGE
Fjällskolan, GÖTEBORG
Fjärdhundraskolan, FJÄRDHUNDRA
Flahultskolan, NORRAHAMMAR
Flatåsskolan, VÄSTRA FRÖLUNDA
Folkungaskolan MH, LINKÖPING
Forellskolan, TYRESÖ
Forsgheda skola, FORSHEDA
Fredrikshovs slotts skola, STOCKHOLM
Fruängens skola, HÄGERSTEN
Furulunds skola, PARTILLE
Furutorpskolan, VINSLÖV
Futurum, BÅLSTA
Fuxernaskolan 1-9, LILLA EDET
Fyllingeskolan år 1-9, HALMSTAD
Gränsskolan, HAPARANDA
Gröna dalen, BÅLSTA
Håstensskolan, VARBERG
Helenelundsskolan, SOLLENTUNA
Hertsöskolan 7-9, LULEÅ
Högsboskolan, GÖTEBORG
Hökarängsskolan, FARSTA
Hölöskolan, SÖDERTÄLJE
Huvudnässkolan, VÄNERSBORG
Internationella skolan i Nacka,
SALTSJÖBADEN
Jens Billeskolan, BILLESKOLM
Jönköpings kristna skola, JÖNKÖPING
Junedalsskolan, JÖNKÖPING
Källängens skola, LIDINGÖ
Källbrinksskolan, HUDDINGE
Källtorpskolan, JÄRFÄLLA
Karlsbergs skola åk 7-9, KARLSKOGA
Katarina Norra skola, STOCKHOLM
Kråkbergsskolan, GAMMELSTAD
Kronoberg Skola, VÄXJÖ
Kullaviks Montessoriskola, KULLAVIK
Kullaviksskolan, KULLAVIK
Kunskapsskolan i Enskede, ENSKEDE
Kvickenstorpskolan, FARSTA
Ledetskolan, ALAFORS
Lindboskolan, HALLSTAHAMMAR
Lycée Francais Saint Louis,
STOCKHOLM
Magnarps skola, VEJBYSTRAND
Maria Elementarskola, STOCKHOLM
Montessoriskolan Castello, NACKA
Mörbyskolan, DANDERYD
Musikskolan Lilla Akademien,
STOCKHOLM
Myrsjöskolan, SALTSJÖ-BOO
Näsbyraskolan, TÄBY
Norrevångsskolan, ESLÖV
Norrllyckeskolan, ÖDÅKRA
Nossebro skola år 6-9, NOSSEBRO
Nyckelskolan, SÖDERTÄLJE
Nyhamnsskolan, NYHAMNSLÄGE
Nyvångsskolan LMH, DALBY
Överkalix Kultur- och miljösk.,
ÖVERKALIX
Överumsskolan, ÖVERUM
Påskbergsskolan, VARBERG
Rådaskolan, MELLERUD
Rödabergsskolan, STOCKHOLM
Ronnaskolan, SÖDERTÄLJE
Säbyskolan, RÖNNINGE
Sätraskolan, SKÅRHOLMEN
Skarpängsskolan, TÄBY
Sofia Experimentum, HELSINGBORG
Soldalaskolan, SÖDERTÄLJE
Stadgårdsskolan, JÖNKÖPING
Stefanskolan, STOCKHOLM
Studemaskolan, BANDHAGEN
Sturebyskolan, ENSKEDE
Sundbyskolan, SPÅNGA
Sv Interkulturella grundskolan,
SPÅNGA
Svaleboskolan, VEBERÖD
Teleborg centrum, VÄXJÖ
Trollholmen, SOLLENTUNA
Ugglums skola, SÄVEDALEN
Vällingbyskolan, VÄLLINGBY
Vasa Real, STOCKHOLM
Västbergaskolan, HÄGERSTEN
Viksjöskolan, JÄRFÄLLA
Vuollerims Centralskola, VUOLLERIM

Bilaga 2: Enkäten

Skolans hemsida:	<input type="text" value="http://www.imr-school.com/"/>	
Skolans namn:	IMR-skolan	
Adress:	Box 2112	Län: Stockholms län
Postnr & ort:	18302 TÄBY	Kommun: Täby
Telefon:	08-54472170	Huvudmannatyp: Fristående
Skolinformation:	Elever: <input type="text"/>	Lärare: <input type="text"/> Internetanslutna datorer: <input type="text"/>
Skolan grundades år:	<input type="text"/>	Skoltyp (t.ex. 1-9, F-9, 7-9): <input type="text"/>

E-post:	<input type="text" value="cecilia.silfwerbrand@imr-school.com"/>																				
Namn:	<input type="text"/>																				
Övrigt:	Ålder: <input type="text"/> Kön: ☒ Man ☐ Kvinna																				
Titlar:	<p>Jag arbetar på skolan som...</p> <table border="0"> <tr> <td>☐ administratör</td> <td>☐ bildlärare</td> <td>☐ biologilärare</td> <td>☐ datalärare</td> </tr> <tr> <td>☐ elev</td> <td>☐ fritidspedagog</td> <td>☐ förskoleföreståndare</td> <td>☐ förskollärare</td> </tr> <tr> <td>☐ IKT-ansvarig</td> <td>☐ IT-personal</td> <td>☐ klasslärare</td> <td>☐ mattelärare</td> </tr> <tr> <td>☐ rektor</td> <td>☐ skolassistent</td> <td>☐ studievägledare</td> <td>☐ svensklärare</td> </tr> <tr> <td>☐ tekniklärare</td> <td>☐ webmaster</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Om några fattas, skriv dem här separerade med kommatecken</p> <input type="text"/>	☐ administratör	☐ bildlärare	☐ biologilärare	☐ datalärare	☐ elev	☐ fritidspedagog	☐ förskoleföreståndare	☐ förskollärare	☐ IKT-ansvarig	☐ IT-personal	☐ klasslärare	☐ mattelärare	☐ rektor	☐ skolassistent	☐ studievägledare	☐ svensklärare	☐ tekniklärare	☐ webmaster		
☐ administratör	☐ bildlärare	☐ biologilärare	☐ datalärare																		
☐ elev	☐ fritidspedagog	☐ förskoleföreståndare	☐ förskollärare																		
☐ IKT-ansvarig	☐ IT-personal	☐ klasslärare	☐ mattelärare																		
☐ rektor	☐ skolassistent	☐ studievägledare	☐ svensklärare																		
☐ tekniklärare	☐ webmaster																				
Uppdateringsmängd:	<p>Hur mycket av hemsidan uppskattar du att du sköter själv (t.ex. 100%, 50%)? <input type="text"/></p> <p>Om fler än du ändrar hemsidan, hur många ytterligare personer tror du att det är? <input type="text"/></p> <p>Vilka andra än du ändrar direkt innehållet på hemsidan (t.ex. andra lärare, elever, föräldrar, etc)?</p> <input type="text"/>																				
Utbildning:	<p>Har du fått utbildning i hemsidesuppdatering (t.ex. ITiS, Dreamweaverkurs, datorkurs)?</p> <input type="text"/>																				

Start:	Vilket år skapades hemsidan? <input type="text"/>	Antal besökare sedan dess? <input type="text"/>
--------	---	---

